

קרוב אליך

עבודת ה' ברוח חסידית

זמני השבת
ירושלים 16:08
תל אביב 16:22
חיפה 16:11
כניסה 17:24
יציאה 17:25
17:23

כ' טבת תשע"ט
פרשת שמות

בס"ד

253

הספקתי לא הספקתי

סדנת ניהול זמן
וסיפורים מדהימים
עמוד 14

6 בית כלא פרטי
צבי יחזקאלי

22 למה דתיים מעריצים
אמנים בעלי תשובה?
קרוב אליכם,
קוראים כותבים
ומגיבים

4 מחלוקת בשפריץ
שיחת חברים עם
מיכי יוספי

10 'הצדיק מהרצליה' זה
סבא שלי
הדסה סאסי

29 מתפלל בעגלה או
בעגלה מתפלל
קומיקס

30 אני זוכר את הפעם
הראשונה בה נסעתי
לרבי
התוועדות

דירת 3 חד'
עם מרפסת וחניה פרטית

החל מ-860,000 ₪

הצטרפו עכשיו לקהילת כרמי גת, ובואו ליהנות מכל היתרונות:
קהילה איכותית, קירבה למוסדות חינוך מובילים, גישה מהירה לכל
חלקי הארץ, ומחירים אטרקטיביים כמו למשתכן מבלי להסתכן!

באמונה 1-700-500-555
www.bemuna.co.il *בונים אדם קבילי*

תקלה

* הפרויקט פתוח לציבור הרחב

אם בשבילך ה-1.19
זה למנינים, מקומך עימנו!

Carmi Gat
קהילת כרמי-גת
המתחם הדתי-לאומי בכרמי גת
ע"ש הרב שם אברהם ז"ל

מכון מאיר
יהדות באהבה

מכפילים באהבה.

בונים באמונה.

תודה רבה!

לכל אלפי התורמים והמתרמים באהבה ל"מכון מאיר"
הנכם שותפים ממש להצלחה האדירה של
המבצע בניה והכפלת אהבה ואמונה בישראל

"אין הקב"ה אוהב אלא למי שאוהב את ישראל. וכל מה שהאדם
מגדיל אהבתו לישראל הקב"ה מגדיל עליו" (מסילת ישרים י"ט)

זכות תרומתכם הנדיבה תעמוד לכם ולמשפחותיכם
ותבורכו מן השמים באהבה

הרב דב ביגון ובית מכון מאיר

ניהול ואסטרטגיה / אהליאב אבוטבול
קריאטיב, מיתוג וקמפיין / ברל'ה קרומבי
עיצוב וניהול גרפי / אקסטר פלוס
ניהול חמ"ל / שלמה גולברי
מנכ"ל המכון / שמואל מאיר

אנווס ברק בעבודת ה

מאפיינים אנגזול עם ישיבת לב חדש

סביבה

- לימודי ארץ ישראל
- מגמת חקלאות
- טיולים
- פעילויות חברתיות

חברה

- מקום צעיר ומתפתח
- שותפות ואחריות
- יחס משפחתי וחם
- קרוב לבית

תורה

- לימוד ברמה גבוהה
- לימודי אמונה
- התועדויות
- מסלול בית מדרש בעמקות

ערב פתוח להורים < כ"ד טבת תשע"ט, 1.1.19

מסע היכרות לתלמידים < כ"ז טבת תשע"ט, 3.1.2019 < הרשמה חובה!

ytlevchadash@gmail.com
www.lev-chadash.org

הרב משה פליקס 052-8119971 | מזכירות - 02-6368885
ישיבה תיכונית תורנית לב חדש שילה f

ממלכת לאו כן מעודדים תפילות של ילד שרוצה לצייר
או לנגן במקום אלו. בדרך כלל רואים בינה דבר שצריך
להתמודד איתו, ולא משהו שראוי לשבח

מטהר אוויר

הכוחות לא מתבטאים במרחב יצירתי וחיוכי, הם מתפרצים בצורה של מחלוקת. הרבה פעמים, מחלוקות בקרב ציבור היראים או לומדי התורה ויראי ה', נעשות על ידי אנשים שזו הדרך היחידה שלהם לבטא יצירתיות. זו נקודה שכואב לדבר עליה, אבל זה מה שקורה. היצירתיות מופיעה בסוף בכתבת פשוטו של דבר, או בתכניות מקוריות איך לפגוע בזולת או להקטין אותו. לאדם כזה לפעמים ממש אין בחירה. הוא הדחיק והדחיק ובסוף פשוט התפוצץ. לאדם כזה, לא יעזור שיתנו לו שמות על גנות המחלוקת. הוא חייב לבטא את הייחודיות שלו. אם בן אדם לא מבטא את הייחודיות שלו, לא יוצר, וזה יכול להיות גם בדברים מאוד סולידיים, בלי שבירת המסגרות, בתוך האווירה המקובלת, ואפילו רק במסגרת הביתית. ההתפרצות מגיעה דווקא במחלוקת, כי היא נותנת לאנשים הרבה חינויות. ממחלוקת מקבלים ממש אדרנלין, ומקבלים גם הרגשת שייכות וייחודיות, וככה מפצים על החיסרון של הביטוי העצמי.

ובחזרה לסיפור

האדמו"ר הזקן ראה שהאווירה בעיירה סמרגון, בעקבות ההתנהגות של האברכים הצעירים והכל כך מוכשרים-מעמיקים-מבריקים-עילויים-למדנים, הפכה להיות אווירה הפוכה מקרבת ה'. כדי לתקן את המצב, הוא אמר את המאמר "החלצו". הרבה שנים אחר כך, אולי יותר ממאה שנה, אדמו"ר הרשב"א אמר מאמר שבו הוא הרחיב את המאמר המקורי בצורה מאוד יפה. המאמר הזה מומלץ גם למי שלא בקי במאמרי חסידות. המאמר הזה שנקרא "החלצו" תרני"ט מבאר את השורשים הפסיכולוגיים העמוקים, שמביאים את האדם לחווית המחלוקת. על אמירת המאמר הזה סיפר הרבי הריי"צ כיצד הוא נאמר. הסיפור הוא שהריי"צ עמד לעשות קידוש בבית שלו בשבת פרשת נח, ותכנן ללכת לאבא שלו - הרשב"א, לסעודת שבת. עוד לפני שהספיק לקדש, אביו דופק בדלת ואומר לו: "בני באתי אליך לקידוש וסעודת שבת!". באותו קידוש נכח אחד מחשובי החסידים, שהיה בעל יראת שמים וגומל חסדים. מסופר עליו שהוא היה אדם נוקשה, וגם במחלוקת שהייתה באותו זמן הוא לא רצה להתפשר. הרבי הרשב"א, באותו קידוש בבית של בנו, בנוכחות בנו ואותו חסיד, אמר שוב את מאמר "החלצו".

הוא חוזר ומדבר על הרצון לראות את הטוב שבזולת, ועל ההבנה שעיקר השנאה נובעת מישות עצמית נפוחה. היא השורש, ואחר כך מלבישים את השנאה בסיבות. באמת בעומק, הישות העצמית היא זאת שאינה מניחה מקום לזולת. אדם נראה כל כך חשוב בפני עצמו, ולכן הוא ממעט את המציאות של הזולת. הרשב"א מוסיף שם, ששנאת חנינים נפוצה דווקא יותר בין עובדי ה'! כך הוא כותב: "כל אחד בונה במה לעצמו בתורה ועבודה, על פי דעתו ושכלו דווקא, ואין אחד מתאחד ומתחבר עם רעהו, כל אחד מבטל את הטוב שבעבודת חברו, וכל חיסרון שימצא בה - גידיל וירחיב עשרת מונים. התנהגות זו מעידה ששונא את חברו בליבו, ואינו חפץ כלל בטובתו". המאמר הזה הוא לא קריאה לפעם אחת, זה מאמר שמצריך עבודה, אבל זאת השקעה שמשלמת.

בנוסף ללימוד וההבנה של שורשי המחלוקת, כדאי למצוא דרכי ביטוי לכוחות האישיים שלנו, כי אם לא נוציא את זה בטוב כמו שה' יתברך מצפה מאיתנו, אם לא נפתח את המתנות, אהבת החינים יכולה להתחלף בשנאה שנותנת תחושות מדומות של יצירתיות, שייכות, וביטוי אישי. שנזכה לבטא את הדברים מהצד הנכון, המתוק והאהוב.

שלום חברים! אני לא יודע אם שמעתם, אבל אנשים אומרים שלפעמים יש בעם ישראל מחלוקות. לעיתים 'נדירות' אמנם, אבל כנראה שזה קיים. לפעמים קוראים לדרבים האלה 'סכסוכים'. בחסידות הקדישו מקום משמעותי ללימוד על התופעה הזאת.

הרבי הרשב"א מלובביץ' אמר בשנת תרנ"ט מאמר חסידות שעוסק בעניין המחלוקת. המאמר מתחיל במילה "החלצו", הלקוחה מהקריאה של משה רבינו לעם ישראל, לצאת למלחמת מדין. על הפסוקים בפרשה זו הסמיך הרבי הרשב"א את המאמר, שהנושא שלו הוא ענייני המחלוקת ושנאת חנינים. האמת היא, שהמאמר "החלצו" מבוסס על מאמר של אדמו"ר הזקן, אותו הוא נהג לומר מדי פעם כדי 'לטהר את האוויר'. מסופר על צדיקים, ובמיוחד על אדמו"רי חב"ד, שכדי לטהר את האווירה, ולשנות את האנרגיה הרוחנית במקום כלשהו, הם היו אומרים מאמר חסידות. היה יכול להיות מצב, שאפילו לא היו מאזינים לאמירת המאמר. בכל זאת הצדיק אמר מאמר, כי עצם זה שהמילים הקדושות נאמרות, זה כבר פעל טיהור של האווירה. הרעיון הזה דומה ללימוד התורה שלומדים בזמן שעושים חנוכת הבית - לימוד של משניות, רמב"ם וקטעים מהזוהר הקדוש. הלימוד הזה ממלא את חלל הבית החדש באוויר של קדושה.

על אדמו"ר הזקן מסופר, שפעם אחת בשנת תקכ"ה הוא נסע למגיד ממזריטש. בדרך הוא עבר בעיירה שקראו לה סמרגון, ושם הייתה מחלוקת גדולה. מה היה טיבה של אותה מחלוקת? לאותה עיר הגיעו תלמידי חכמים צעירים שנשאו נשים מכונות העיר, נשארו לגור במקום וגם פתחו בו ישיבה. אותם יהודים היו מאוד מפולפלים, עמוקים וחרפים, והם היו ממש מקפחים את רב העיר בשאלותיהם וגורמים לו הרבה צער. ישנה תופעה כזאת, שאפשר לפעמים לראות אותה גם היום, שיהודים בעלי ידיעות מופלגות בתורה או חומרות והידורים יתרים, משתמשים במעלה שלהם כדי לגרום לזולת להרגיש נחות, או שמששהו לא בסדר איתו.

מחלוקת בשפריץ

האמת היא, שמעבר לאותו סיפור צריך להבין מאיפה באה המחלוקת באופן כללי. אתם יודעים שמחלוקות בדרך כלל לא באות מרוע לב, ואני אסביר למה אני מתכוון. כל אדם באשר הוא צריך ביטוי אישי. הקדוש ברוך הוא ברא אותנו עם כוחות יצירה ועשייה, וכן אדם רוצה וגם ממש צריך לבטא אותם. הכוחות הללו הם מתנות שהקדוש ברוך הוא נתן לנו כדי להוציא אותם לפועל. כשאדם לא מפתח את הכישרונות שהוא קיבל, הוא מפסיד המון. הוא בעצם כמו אחד שמקבל מתנה מאדם אהוב, ולא פותח אותה. אם אחרי חצי שנה אותו אדם אוהב בא לביקור, ורואה שהמתנה מונחת באותו מקום כמו בהתחלה, עם העטיפה והסרט, אפשר לתאר לעצמנו שהאווירה בסיטואציה כזאת לא תהיה כל כך נעימה. בסך הכל הבנאדם השקיע ונתן מתנה משמעותית, והמקבל אדיש כלפיה. ככה זה גם כלפי הקדוש ברוך הוא. ה' נותן לנו איכויות ויכולות, ואם לא מוציאים אותן לפועל, זאת מתנה שנשארה בתוך האריזה.

מערכת החינוך המסודרת, דורשת שכולם יהיו דומים. במערכת לא כל כך מעודדים תופעות של ילד שרוצה לצייר או לנגן במקום ללמוד. בדרך כלל רואים בזה דבר שצריך להתמודד איתו, ולא משהו שראוי לשבח או הוקרה, ואם כבר מאפשרים אז חושבים שזה צריך להיעשות באופן שלא ימשוך תשומת לב. ההשתקה של הכוחות שטמונים באדם, היא הגורם העיקרי למחלוקת. בן אדם שלא מתבטא אף פעם, מתישהו הפוטנציאל שלו יהיה חייב לצאת החוצה. אפשר אמנם להדחיק לזמן מסוים אבל בסוף זה יתפרץ. אם

Wallman

PRESALE

דירות 4,5 חד' מרווחות, במפרט יוקרתי

1,950,000 החל מ-

הרב לוין 11 | רמת גן

- ערבות בנקאית
- בקרבת ישיבת ההסדר רמת גן
- מיני פנטהאוזים עם מרפסת סוכה
- דירות הכוללות חשמל חכם

יעד שיאן
נדל"ן

077-9965740

צבי יחזקאני

מישהו עם מחשב יושב בצד אחד של העולם ושולט במערכת הרמזורים והבנקים של הצד השני, בטלפונים של האנשים, בדעות שלהם ואפילו באוכל שלהם. אפשר אפילו לקבוע איזה מנהיג ייבחר באיזו מדינה. ממש סוף העולם.

הסוס הטרויאני. עדכון גרסה

יחזקאל קראו "אבן"; ויואל קראו "צפוני".

אבל לדור שלנו, שמסתכל על מסכים ורואה את כל העולם בכף ידו, המציא היצר הרע את נשק יום הדין. רכי נחמן קורא ליצר הרע בשמו השמיני: "כוח המדמה". הכוח שיושב לך בדם ומשתמש בדמיון שלך בשביל ליצור לך תמונת מציאות אמיתית, כאילו הייתה האמת עצמה. הסוס הטרויאני בשירות הסייבר, נכנס אל תוך המחשבות שלנו, אל תוך הדמיון שלנו, אל תוך כלי החשיבה שלנו, תכל'ס אל תוך המוח שלנו. לא עוד פיתויים בחוץ אלא שינוי התוכנה של הבנאדם. כלי חזק ומפחיד אבל... אין יאוש. ליהודים יש פתרון גם לצורה הזו של היצר.

נוח להיכנע

קודם כל תבין: חדרו לתוך המערכת שלך. תבדוק. את המחשבות שלך. את ההתאמה של חדר הבקרה שלך עם התורה, עם הצדיקים, עם האמת. רק כך, בצעדים קטנים ומדודים של בדיקה יומיומית, ניתן לעקוב. האם מה שאני חושב זה דמיון, זה רק סרט? "בירור המדמה" זה המונח המדויק למלחמה הזאת, בהמשך לצורתו החדשה של היצר הרע. בירור פנימי של המחשבות והרצונות שלי. לספר לעצמי שוב ושוב את האמת. לסדוק את המסך הזה.

היצר הרע השתכלל כל כך עד שהוא כבר לא צריך להילחם בבני אדם מבחוץ. הוא מכניס אדם לבית כלא פרטי בשירות הדמיון שלו, וזהו. יש כאלה שמעדיפים להישאר בדמיון במקום להילחם בסוס הטרויאני שחדר אליהם לדם. לרוב העולם, הכניעה נוחה יותר ממלחמה. רק אנחנו יכולים להכניס את הסוס הזה לטריטוריה שלנו. והסוס הזה נכנס לדם, שזורם למוח ומוכר לנו סיפורים, שאנחנו חלשים, שאין מכך תועלת, שאין כלום בעולם, שהכל שטויות. ובכלל מי אמר ש...
אוי, איזה יצר רע מעודכן עד כאב. אבל כמו שגילה לנו רבנו את היצר הרע בצורתו החדשה, הוא גם גילה את התרופה. אין לאן לברוח, רק למקום אחד: לקדוש ברוך הוא בעצמו. להתבודד, לפעול על פי התורה הקדושה, לשמוע לעצת הצדיקים. רק הקדוש ברוך הוא יכול לעזור במצב כזה (בעצם בכל המצבים, אך לא תמיד אנחנו עם הגב לקיר כדי להבין את זה).

רק השכל העליון יכול לתת לנו את התשובה אם אנחנו בסרט מדומיין או שזו האמת; אם מה שחשבנו שנרוויח מפעולה מסוימת זה דמיון או שזה רצון השם. איזה מלכוד. הבשורה הטובה בכל הסיפור הזה היא שיש תרופה! הצדיקים ניגשים להעניק לנו אותה. התורה מחכה לנו שניכנס תחת כנפיה. והקדוש ברוך הוא אומר לנו: יאללה תרוצו ישר אל המלך! עזבו את כל המחשבות והדמיונות, יש אמת והיא קרובה אליכם. יש דרך להוציא את הסוס שפלש אלינו פנימה. רק תבקשו ותראו שהמציאות טובה מכל דמיון.

אחד הסיפורים שריתקו אותי בתור ילד היה דווקא סיפור שלא לקוח ממלחמות היהודים. צבא יוון ניסה במשך עשרות שנים לכבוש את טרויה המבוצרת. הם ניסו את כל שיטות המלחמה ולא הצליחו לכבוש את העיר, עד שהם עלו על רעיון. הם השאירו מחוץ לעיר סוס עץ ענק, ונסוגו הרחק מחומות העיר. הטרויאנים הציצו מבעד לחומות, פתחו את דלתות העיר והבינו שהאלים שלהם כנראה השאירו להם במתנה סוס עץ יפה וגבוה. הם הכניסו את הסוס את תוך עירם ושמוחו במתנה שקיבלו. בלילה, בקעו מתוך בטן הסוס עשרות לוחמים יוונים שהסתתרו בתוכו. הם החלו את המלחמה מתוך העיר וכך כבשו אותה במהירות.

סוס טרויאני הפך למושג שמתאר פעולה שמתחילה בתמימות, כאשר אתה מקבל אל תוך הטריטוריה שלך משהו שנראה לטובתך, ואז הוא מתחיל את הלחימה מבפנים. יש המון דוגמאות מהתקופה הנוכחית לסוסים טרויאנים: כך היה בתחילת שנות התשעים, בהסכמי אוסלו. חשבנו שהשלום יבוא כשנכניס פנימה את ערפאת ואנשיו, בפועל זה היה סוס טרויאני שהעביר את הטרור לתוך הבית שלנו.

כיום, מיליוני פליטים מוסלמים מתקבלים באירופה בשמחה ובהרגשה שהנה, זכויות האדם בעולם המערבי נשמרות. אלא שגם כאן חלק מהפליטים כבר אומרים בגלוי "באנו כדי לכבוש את אירופה". הרי במטוסים וברובים אין להם סיכוי. הדמוקרטיה הפכה לסכנה הכי גדולה לדמוקרטיה, כי סוסים טרויאנים יכולים להיכנס פנימה בדרך המלך, ואחר כך, לעתים, כבר מאוחר מדי.

עם השנים השתכללו שיטות המלחמה, אבל העיקרון של הסוס נשמר. היום זו לוחמת סייבר. מישהו עם מחשב יושב בצד אחד של העולם ושולט במערכת הרמזורים והבנקים של הצד השני, בטלפונים של האנשים, בדעות שלהם ואפילו באוכל שלהם. אפשר אפילו לקבוע איזה מנהיג ייבחר באיזו מדינה. ממש סוף העולם. מאז ועד היום שיטת הלחימה היא כניסה פנימה, אל חדר הבקרה של האויב. וזה משתכלל מרגע לרגע.

ולמה בכלל אנחנו מדברים על זה?

איך זה קשור אלינו? הסוס הטרויאני ולוחמת הסייבר הם השיטות הכי מתוחכמות של היצר הרע. הוא מתחדש במהירות מדהימה וכל מטרתו היא שלא תכיר אותו בלבדו החדש. יצר הרע זה כבר לא אותו שד אדום עם קילשון וקרניים, שמיד מקפיץ את כל נורות האזהרה. הוא עבר הרבה גלגולים מאז שנקרא על ידי הקדוש ברוך הוא "רע". יעקב אבינו נאבק איתו ומאוד רצה לדעת מהו שמו, ולאורך הדורות כינו אותו בשמות שונים, בהתאם לתקופה: במסכת סוכה כתוב שיש ליצר הרע שבע שמות. משה קראו "ערל"; דוד קראו "טמא"; שלמה קראו "שונא"; ישעיהו קראו "מכשול";

שימו לב!
החלה
ההרשמה
לאירועי פסח
ושבועות
הזדרזו להזמין
וקבלו מחיר
מיוחד!

**שלושה ימי
בריאות לגוף
ולנשמה**

**כנס
הבריאות
של שבטבע**

10-12.19
ד'ו' שבט

ד"ר גיל יוסף שחר (M.D.)
ד"ר יקיר קואפמן (M.D.)
ד"ר יחיאל הורי (PhD)
פיזיותרפיסטית תדר זיו (Bpt)

פנסיין מלאה השננה מהודרת - בשר מחפוד | חמי טבריה חופשית לאורך כל הכנס

**שלושה ימים
של חגיגה**

**שבת
שירה**

הרב שלום ארוש • קובי פרץ
מאור אדרי • יובל טייב

17.1.19
כ"א-כ"ג
שבט

פנסיין מלאה השננה מהודרת - בשר מחפוד | חמי טבריה בהפרדה • פעילויות לילדים

במלון המפואר לייק האוס ננות Lake House Kinneret לפרטים והרשמה ☎ 054-2935555

הנהג שלנו

2018

גל אורן לנדסמן

נהג
נעים ואדיב
הוא פשוט עשה לי את השבוע
כן יקצו אנשים
ונהגים באוהו
טרם בגשתי
בנהג
כמוהו

נאהבת לרעד
כמוך
רושר כח
לבי ונשמה
פשוט נהג
כתפארת

הנהג שלנו ריגש גם אתכם? ספרו לנו על זה ותוכלו לזכות בחופשה בחו"ל!

לפעמים המחוות הכי קטנות, יכולות לרגש אותנו בגדול.
פגשתם נהג שריגש אתכם בגדול? גרם לכם לחייך? עזר לכם בדיוק כשהייתם צריכים?
אנחנו רוצים לשמוע אתכם!

ספרו לנו מה הסיפור שלכם ושל הנהג שלנו ותוכלו לזכות בחופשה בארץ או בחו"ל
ובמגוון פרסים שווים, והנהג יוכל לזכות בתואר "הנהג שלנו 2018".

לכתיבת הסיפור שלכם חפשו "הנהג שלנו" בגוגל או ב-f | פרטים נוספים בטלמסר: 03-3739999

בכפוף לתקנון הפעילות

לאורך לוח השנה העברי וכל יום בברכות ובתפילה, אנחנו מציינים המון המון אירועים שהיו פעם. עושה תחושה שהיום לא ממש קורה משהו.

עדיף בלי ניסים

הרב גדעון בנימין

ראש הכולל בקרית חינוך שעלבים

הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פרק ח) כותב שאמונה בה', בתורה ובנבואת משה אינה נובעת מהאותות אלא ממעמד הר סיני "שעינינו ראו ולא זר, ואזנינו שמעו ולא אחר, האש והקולות והלפידים... וכן הוא אומר 'פנים בפנים דיבר ה' עמכם'". לאמונה על פי אותות קורא הרמב"ם "אמונה שיש בה דופי", מפני שתמיד ניתן להסביר את האותות על פי אחיות עיניים או כישוף (ובזמננו על פי חוקי טבע שהגיעו באופנים חריגים ומיוחדים). כל האותות והניסים שנעשו לפני מתן תורה ולאחריו לא נעשו אלא על פי צורך פרטי נקודתי.

יתירה מזו, כאשר הרמב"ם מתאר בסוף ספרו את ימות המשיח הוא מזהיר: "אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם או שיהיה שם חידוש במעשה בראשית אלא עולם כמנהגו נוהג". ובהמשך דבריו הוא טורח לבאר את הפסוקים שנראה מהם שיהיו שינויים במעשה בראשית.

הטעם הפנימי לכך שהעולם אינו מתנהל על פי ניסים, הוא כיוון שהקדוש ברוך הוא צמצם כביכול את עצמו כדי לתת מקום לאדם לגלות אותו בתוך ההעלם, וזו אולי המטרה העיקרית ובוודאי אחת מהמרכזיות שלשמן נברא העולם.

הרב קוק זצ"ל עסק בשאלה מתי הקדוש ברוך הוא משנה את סדרי הטבע ומתי לא. דבריו העמוקים עומדים בניגוד לגישה הרווחת. לדעת הרב, כאשר עם ישראל נמצא במיטבו, אז הקדוש ברוך הוא מוביל אותנו בדרך הטבע, מפני שאז האדם והאומה יודעים היטב שעם כל ההשתדלות הרבה "בחכמה ובדעת ובכח גופני ונפשי, הנה יד ה' איתו על כל פרט וימינו תסעדהו". הפרט והכלל חי בתודעה שכל מעשה שהוא פועל הרי הוא בסייעתא דשמיא.

לעומת זאת, כאשר העם נמצא בנפילה, אז גדל החשש שיאמר "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ואז הניסים הכרחיים. הרב משווה את הנהגתו של הקדוש ברוך הוא איתנו כהנהגת אב עם בנו. כאשר הילד קטן, האב נותן לו את כל מחסורו ללא שום מאמץ מצידו, אבל כאשר הילד גדל, אדרבה, תפקידו של האב לתת לו אפשרות שיוכל ליהנות מיגיע כפיו ויחד עם זה להביץ שכל הישגיו - מכוח אהבתו של האב באו.

הרב גם כותב שגאולתם של ישראל תלויה גם היא בהבחנה הזו. ככל שנהיה דבקים יותר בה', כך ינהיג אותנו ה' דווקא בהנהגה טבעית.

יחד עם זאת, ההנחה שאין היום ניסים היא הנחה מוטעית. לפני מאתיים וחמישים שנה כתב הרב יעב"ץ בסידורו, שהישרדותו של עם ישראל בעולם היא תופעה ניסית המגלה את מציאות השם ושליטתו בעולם. ואנו, לאחר שהתנערנו מאפר השואה הנוראה, זכינו לשבת בארץ ישראל ולהקים בה מדינה עצמאית, לקיבוץ גלויות מכל חלקי תבל, עמידה מול אויבים ושונאים גדולים מאיתנו בכוח אדם ובנשק - האם נוכל לומר שאין כאן ניסים גלויים? וכמובן, גם כל המתנות הנוספות שזכינו להם: כלכלה וחקלאות מפותחת, התפתחות מדעים מדוייקים ורפואה מהטובות שבעולם, המצאות גאוניות בכל חלקי המדע, שמעצמות גדולות ומפותחות באות ללמוד מאיתנו, ועל כולנה - לימוד תורה בהיקף כזה שממתן תורה לא זכינו לו. והרי עינינו ראו ולא זר!!

האם אתה חדש?

הרב דניאל כהן

רב הישוב בת עין

כאשר קהלת אמר: "אין כל חדש תחת השמש", הוא ודאי התכוון לכך שהחיים של כולנו הם בעצם אותו הדבר: נולדים, בוכים, יונקים, הולכים, מדברים, מורדים, מתבגרים, רודפים, וכמובן כולנו - ישנים, מתעוררים ואוכלים. אז מה באמת מבדיל בינינו? מה חדש אצלך שאין אצל השני?

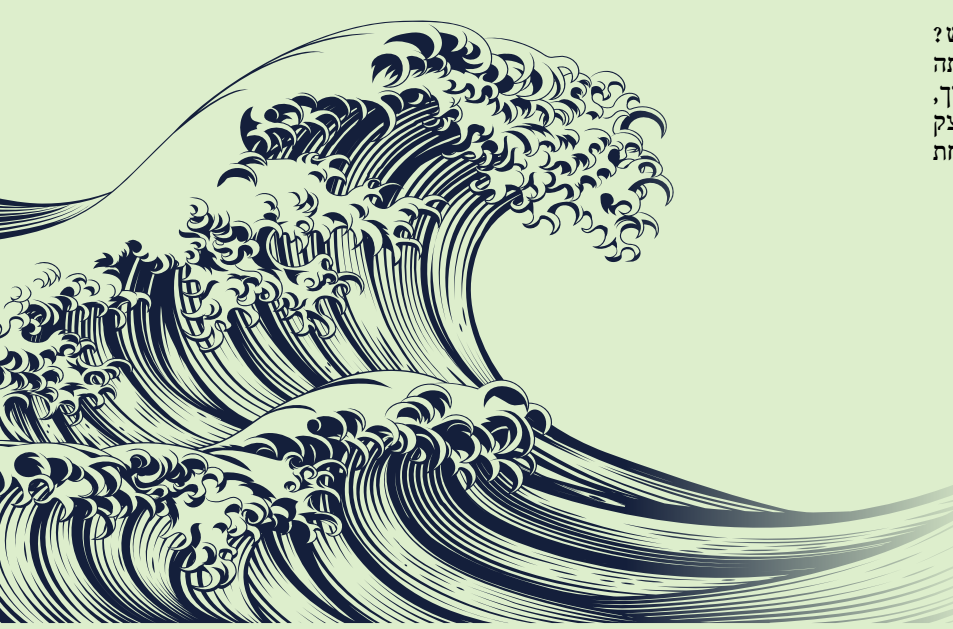
התשובה ברורה לכולנו: אלו חיי - הסיפור שלי, המעשים שלי, הפרספקטיבה שלי, השאיפות שלי, החלומות שלי. מספרים שפעם אחת נשאל חכם מן הגויים למה הוא מקפיד כל כך לרשום יומן מלא מחשבות על היום יום שלו. הוא ענה "כי אני רוצה להביא אותך לאלוקים כשאגיע לשמים". אבל האלוקים הרי יודע הכל עליך", המשך לטעון השואל. "כן", ענה הגוי המלומד, "אלה הוא איננו יודע איך אני רואה את החיים שלי! את זה אני הולך לספר לו".

האירועים שאנחנו חוגגים כל שנה, הם גם ציון לעבר שהיה ונגמר, אבל גם השתקפות של מבנה החיים החוזר: פסח=אביב-לידה; שבועות=ביכורים-בגרות; בין המצרים=התייבשות-כישלונות; ימים נוראים=הימים שלפני הסוף-תשובה; סוכות=אסיף-השמחה שבשלמות החיים וחיי העולם הבא.

המבנה של המועדים הוא המידות העיקריות של ה', המציאות והאדם: הגדולה, ההתפשטות, החסד=פסח; הגבורה, הגבולות, הצמצום=מתן תורה מפי הגבורה בשבועות; התפארת, ההרמוניה בין המינים, מציאת מקום ובית =סוכות; ההוד וגילוי הגבורה, ההודיה, מסירות נפש=חנוכה; הנצח, ביטחון בניצחון ה' וניצחוננו, צחוק מהפיכת הכל לטובה=פורים; ועוד שני שלבים אחרונים שתכף נזכיר. זהו אמנם מבנה סטטי, חוזר על עצמו לעולם; אבל כך כולנו בנויים משלבים אלו, מידות אלו, ומבוססים על אותו 'קוד גנטי'.

החגים אינם רק ציון אירועים מהעבר, בדיוק כמו שהזכרת יציאת מצרים מדי יום מטרתה שכל יום "יראה עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" - בכל גאולה שהוא חווה, בכל יציאה ממצר. סוכות הוא מועד מיוחד להתחבר לשמחה - זה בסגולת הזמן; חנוכה - אל מסירות נפש; שבועות - אל הייעוד והיעד של החיים. כל המועדים הם אבות טיפוס - מבני יסוד של מציאות אחת שממשיכה להופיע באין ספור אופנים.

אז האם אכן אין חדש? השאלה היא: האם אתה חדש? אתה עם אותו גוף ואותן התמודדויות, אבל עוד איך שאתה חידוש! אין מי שחווה כמוך, מרגיש כמוך, מתגעגע כמוך, חי כמוך. המבנה החיצוני איננו העניין אלא התוכן הנוצק בו. כך גם המועדים - כמו הגוף ומבנה החיים - הם לקיחת זיכרון הדברים אל סודות החיים הנוכחיים.

פרשת שמות | אור בלב החשכה

נראה אותך יוצא היום ממצרים

הרב אמחי"ה אבן ישראל

רגעית. היא לא שכחה את הילד. חלוף הזמן לא הפחית מתחושת האחריות שלה. לא רק שהיא נותרה מחויבת לטובת הילד, היא אף אימצה את המסוכנת שבאסטרטגיות. היא תאמץ אותו ותגדלו כאילו היה בנה שלה. זהו אומץ מן המעלה הראשונה.

אך הפרט המפתיע ביותר מחכה לנו במילים האחרונות. בתורה, ההורים הם הנותנים לילד את שמו, ובמקרים יוצאי דופן הקב"ה עצמו. כמה משונה הוא שדווקא גיבורה של יציאת מצרים, ארון הנביאים והיחיד שדיבר פה אל פה עם ה', נושא לא את השם שהוריו עמרו ויוכדו ודאי נתנו לו וגידלוהו בו עד היגמלו, אלא את השם שנתנה לו אמו המאמצת, נסיכה מצרית. מדרש חז"ל מפנה לכך את תשומת ליבנו:

מכאן אתה למד שרץ של גומלי חסדים. אף על פי שהרבה שמות היו לו למשה, לא נקבע לו שם בכל התורה אלא כמו שקראתו בתיה בת פרעה, ואף הקדוש ברוך הוא לא קראהו בשם אחר.

ואכן, משה - מסס - הוא שם מצרי עתיק שפירושו פשוט "בן". בדרך כלל הוא בא כסיומת, כגון בשמו של פרעה רעמסס: רעמסס פירושו "בנו של רע", בכיר אלי מצרים.

מי הייתה אם כן בת פרעה? שמה אינו מבוואר בכתובים. בספר דברי הימים א' (ד, י) נזכרת בת של פרעה ושמה בתיה, וחז"ל זיהו אותה עם הנערה שהצילה את משה. בתיה, בתו של ה', אמו המאמצת של הילד שנקרא במצרית "בן". חז"ל למדו מכאן לקח מפתיע: "אמר לה הקדוש ברוך הוא לבתיה בת פרעה: משה לא היה בנך וקראתו בנך, אף את לא את בתי ואני קורא אותך בתי". במקום אחר דרשו שבת פרעה הייתה אחת מתשעה אנשים בלבד שבשל צדקותם הרבה זכו להיכנס לגן עדן עוד בחייהם.

נעמוד על גודל המעשה אם במקום "בת פרעה" נקרא "בת היטלר" או "בת סטלין". העריצות לא הצליחה להכריח את האנושיות. לא פעם יימצא אומץ מוסרי גם בלב המאפליה. לעצם סיפורו של הדבר בתורה, ולאופן המיוחד של סיפורו, יש השלכות אדירות. אנו למדים שכאשר מדובר בבני אדם עלינו להישמר מפני הכללות וסטריאוטיפים. לא כל המצרים היו רשעים: אפילו לפרעה עצמו נולדה גיבורה מוסרית. לפנינו הכרזה מהדהדת: התורה איננה טקסט אתנוצנטרי; עלינו להכיר במידות הטובות בכל מקום שהן נמצאות בו, גם בקרב אויבנו; וליבת היסוד של הערכים האנושיים - אנושיות, חמלה, אומץ - היא אוניברסלית. הקדושה אולי לא - אבל הטוב כן.

בכניסה ליד ושם בירושלים מוקדשת שדרה לחסידי אומות העולם. בת פרעה היא סמל עילאי להם ולפועלם. אני נרגש פעם אחר פעם בקוראי על אותה פגישה על גדת הנילוס בין נסיכה מצרית לנערה עברית, מרים אחות משה. הניגוד ביניהן מוחלט: בגיל, בתרבות, במעמד ובכוח. אבל האנושיות העמוקה שלהן מגשרת על כל הפערים ועל כל הרוקק. שתי גיבורות. ולוואי ונישא אליהן את עינינו.

היא אחת הגיבורות המפתיעות ביותר בתנ"ך. בלעדיה, משה אולי לא היה חי. כל סיפור יציאת מצרים היה אחר. אך היא לא הייתה מבנות ישראל. לא היה לה שום דבר להרוויח מהמעשה האמין שלה, והיא הייתה עלולה להפסיד בגללו הכול. ובכל זאת דומה שלא היה לה שום ספק, שלא ניקרה בה שום חרטה, שלא ריפה אותה כל היסוס. אם פרעה הוא אשר פגע בילדי ישראל, הנה בת משפחתו שלו היא אשר נצרה את קרן תקוותם האחרונה. היא הייתה בתו של פרעה.

הנה מה שקרה:

וַתֵּרֶד בַּת פְּרֹעֶה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר, וַנִּצְרְתִּיהָ הַלֵּכַת עַל יַד הַיָּאֵר. וַתֵּרָא אֶת הַתִּבְיָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת אֶמְתָּהּ וַתִּקְחָהּ. וַתִּפְתַּח וַתֵּרָאָהּ אֶת הַיֶּלֶד, וְהִנֵּה נֶעֶר בֶּכֶה. וַתַּחַמַּל עָלָיו וַתֹּאמֶר, "מִי־לִדֵי הָעִבְרִים זֶה".

שימו לב לסדר הפעולות. תחילה היא רואה שזהו ילד ומרחמת עליו. תגובה טבעית, אנושית, רחומה. רק אז היא קולטת איזה מין ילד הוא יכול להיות. מי עוד עשוי לנטוש כך ילד? היא זוכרת שאביה גור להמת את ילדי העברים. מצבה השתנה בן רגע. הצלת הילד, היא יודעת, פירושה הפרת צו מלכותי. הדבר חמור דיו למצרי מן השורה; שבע שבעתיים לבת משפחת המלוכה.

מה עוד שהיא אינה נמצאת לבדה. ההסתכנות רבה: היא יודעת שגחמת נקמות של אחת מנערותיה, ואפילו פטופוט סתמי, יחרצו את דינה. בחצרות מלוכה השמועות פורחות. ובכל זאת היא אינה מוותרת. היא אומרת לאחת השפחות לקחת את התינוק. אך עתה קורה דבר יוצא דופן:

וַתֹּאמֶר אֲחֹתוֹ [של הילד] אֵל בַּת פְּרֹעֶה, "הֲאֵלֶּךְ וַקְרָאתִי לָךְ אִשָּׁה מִיִּנְקַת מִן הָעִבְרִית וַתֵּינַק לָךְ אֶת הַיֶּלֶד?" וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת פְּרֹעֶה, "לֹכִי". וַתֵּלֶךְ הָעֶלְמָה וַתִּקְרָא אֶת אִם הַיֶּלֶד. וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת פְּרֹעֶה, "הֲיֵלִיכִי אֶת הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהִינִיקָה לִי, וְאֲנִי אֶתֵּן אֶת שְׂכָרְךָ". וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתִּינִיקָהוּ.

פשטות הסגנון מסתירה את מהותה המדהימה של הפגישה הזאת. ראשית, איך ייתכן שעלמה צעירה, ולא זו אף זו, בת לעם נרדף, מוצאת את העוז לפנות אל נסיכה? היא אפילו אינה פותחת בנוסחאות נימוס והכנעה כגון "בי, גבירתך" או "אדבר נא אמתך לפניך" ושאר נוסחאות המופיעות בשלל סיפורים אחרים במקרא. דומה שהן משוחחות כשוות.

מפליאות גם המילים הנעדרות מגוף השיחה. "את יודעת ואני יודעת מי הילד הזה", אומרת בלי מילים אחרות משה. "זה אחי התינוק". היא מציעה תוכנית מבריקה בפשטותה. אם אמו האמיתית של הילד מסוגלת לגדל אותו בביתה ולהיניק אותו, שתינו נמזער את הסכנה. את לא תצטרכי להסביר בחצר המלך איך צץ פתאום הילד הזה. ואילו אנחנו נוכל לגדלו בלי חשש. תושייתה של מרים נענית בהסכמתה המיידית של בת פרעה. היא יודעת; היא מבינה; היא מאשרת.

וכאן מגיעה ההפתעה האחרונה:

וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד, וַתִּבְאֶהוּ [אמו] לְבַת פְּרֹעֶה. וַיְהִי לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר, "כִּי מִן הַמַּיִם מְשִׁיתָהוּ".

בת פרעה, מתברר, לא נתקפה ליד היאור חמלה

אנשים נוהגים לצטט בהקשרים כאלה את דבריו של נפוליאון: "עם ללא עבר, אין לו עתיד", בדרך כלל במשמעות - "אם לא נזכור מאין באנו, לא נדע לאן ללכת". האמת היא, שבעם ישראל הדברים חדים הרבה יותר. העבר שלנו ממשיך לחיות גם בהווה שלנו, ההיסטוריה שלנו לא נגמרה אי שם בהיסטוריה. היא חיה ופועמת, ממשיכה להתקיים בהווה, ולהעניק לו תוכן רלוונטי.

הרבי הזכיר תמיד את דבריו המופלאים של החיד"א, בשם הרמ"ז, על הפסוק ממגילת אסתר (ט, כח) "והימים האלה נזכרים ונעשים". כאשר אנו מציינים יום הקשור למאורע היסטורי ("נזכרים"), אותם אירועים היסטוריים, במשמעותם הפנימית, חוזרים ומתקיימים באותו רגע ("נעשים"). לדברים אלה יש השלכה בכמה רבדים:

התרחשות מחודשת - כל יום חג, הוא יום שנמשכה בו, בשעת התרחשותו, הארה אלוקית מיוחדת. כאשר אנו חוגגים את החג הזה, נזכרים ומזכירים אותו - ההארה האלוקית שבה ונמשכת, ממש כמו אז. זו הסיבה שלמים אלה יש קדושה מיוחדת, לא רק מפני שבעבר קרה בהם משהו - אלא מפני שהוא ממשיך להתקיים בהם, כל פעם מחדש.

התבוננות במסר - כשיום מסוים מגיע בלוח השנה, וכשאירוע מסוים מוזכר בתפילה או בנוסח הברכות שלנו, הדבר דורש מאיתנו לעצור, להביט ביום הזה ובאירוע הזה ולנסות להבין מהי הרלוונטיות שלהם לחיינו - כאן ועכשיו.

כדי שלא להשאיר את הדברים לוטים בערפל של התנסחויות מופשטות, ננסה להתבונן באירוע שאנו מזכירים לא מעט פעמים - היציאה ממצרים. היא מלווה אותנו בפסוקי דזמרה, בברכות קריאת שמע, בקריאת שמע, בזכירות, בקידוש ובכל אחד משלושת הרגלים, וזה רק חלק מהרשימה.

מה אומרת לנו יציאת מצרים יותר משלושת אלפים שנים לאחר התרחשותה? אדמו"ר הזקן מבאר בתניא שיציאת מצרים היא למעשה משימת חיינו: לתת לנשמה שלנו להתבטא ולצאת לחירות למרות המגבלות ("מצרים") שמטילים עליה הגוף והנפש הבהמית.

בכל פעם שאנחנו מתגברים על הרצונות האישיים שלנו למען רצונו של הקדוש ברוך הוא - אנחנו יוצאים ממצרים. בכל פעם שאנו מציבים לעצמנו אתגר חדש בעבודת ה' - אנחנו נערכים ליציאה ממצרים. בכל פעם שאנחנו מצליחים להתעלות על ההישגים האישיים שלנו - אנחנו יוצאים ממצרים.

MORANSASI@GMAIL.COM | הדסה סאסי

כך מקבלני מבית אבא

שלפני פטירתו. ביקרנו אז אצל אחד הדודים שעבר דירה, כמצוות סבא כולם היו שם, כמו בכל בסיס צבאי, גם אצלנו - נפקדות לא באה בחשבון. אחרי קביעת המזווה וקריאות תהילים וזוהר כמנהג המקובלים, התאספנו כולנו סביבו. סבא החזיק כמה זרדים וניסה לשבור אותם, זה לא עבד. אבל אז, הוא הניח את כולם בצד, מלבד אחד. וכמעט מבלי להפעיל כוח, הזרד נשבר. "אתם רואים?" הוא שאל, "כל עוד כולכם ביחד, האחדות תיתן לכם כוח. אבל אם כל אחד יהיה לעצמו, מספיק משב קטן של רוח או קושי, ואתם נשברים".

שמע בני מוסר אביך

בצהרי השבת, קצת אחרי שסיימנו עם הפיצוחים והעוגות, הדודים החליטו שיוצאים לבקר אצל האח של סבא, שיחיה. בשעה שכולם הרימו את עצמם באיטיות מהכיסאות והלכו לתור אחרי המעילים ונעלי הילדים שנעלמו ברחבי בית הכנסת, אני הייתי עסוקה בתהייה מה יאמר הדוד כשעשרות אנשים, נערים, נערות וילדים בכל הגילאים יתדפקו לו על הדלת בשעת מנוחת הצהריים של שבת. לשמחת כולנו, התגלה שהדוד ואשתו היו ערים, ולשמחתנו העוד יותר גדולה, לא רק שלא הפרענו להם, אלא שמרוב התרגשות על ההפתעה הלא מתוכננת - שניהם הזילו דמעות. אחרי סבב בדיחות מלאות מתיקות בחסות ילדי המשפחה ("למה כרוב וכרובית לא יכולים להיות יחד במקרה? כי זה ייחוד" או - "שמעתם שאח ואחות התחתנו? הוא אח במחלקת ילדים, והיא בחדר מיון") ביקשנו מהדוד שיספר לנו משהו על המשפחה. הדוד הזדקף במקומו, כאילו רק חיכה לרגע שבו יתנו לו את הבמה ובוהו אחר זה שיתף אותנו בסיפורים מבית אבא - איך בכל חג כל הסוחרים, וביניהם הסבא רבא שלי, היו אוספים מנות מזון, ואז שליח היה מחלק אותם בכל רובעי עיר מגוריהם בלוב, דופק בדלת ובורח כדי שלא יתביישו. או איך בכל יום סבא היה מגיע ברגל לבקר את אמו המבוגרת לפני שהגיע הביתה, כולל בשבתות ובחגים, ובלי להתחשב בתנאי מזג האוויר, בגשם או בחמסין. ובמשך כל הזמן הזה, גדולים וקטנים, בלי יוצאים מהכלל, ישבו בשקט, ועם כמה שזה עלול להישמע קלישאתי משהו, הם שתו את דבריו בשקיקה.

תפשו אומנות אבותם

חלק גדול מהנכדים לא זוכר את סבא, לא מעט מהם נולדו אחרי שהוא נפטר. אבל הם כן יודעים לשתף בסיפורים שהם שמעו או קראו עליו, כאלו שבהם הוא מופיע בתור 'הרב', או 'הצדיק הנסתר'. מדקלמים בעל פה סיפורים כמו איך פעם בערב שבת, כשסבא הדליק את עשרות הנרות לצדיקים שאהב כל כך, אמרו לו שלא נותר שמן בכדי לשים בכלי החרס, אז הוא היסה את הסובבים ובפרפראזה על דברי רבי חנינא בן דוסא אמר במתק שפתיים "מי שאמר לשמן שידלק יאמר גם למים לדלוק", מה שהתגלה במוצאי השבת כאמת, כשגילינו שהנרות עדיין דולקים. או איך פעם, כשאמי מורתי ניגשה אליו בבוקר יום הכיפורים כדי לבקש ברכה עבור זוג שבמשך שנים ארוכות חוו עיכוב בילודה, הוא אמר בצער אמיתי "אוי, חבל שלא ידעתי. מכסת הילדים עבורם יכולתי לבקש נגמרה... אבל תזכירי לי בברכת הכהנים של מנחה". והיא הזכירה, והם נפקדו כבר באותה השנה.

כולנו כל כך עסוקים בשאלה הרת הגורל מה יהיה על הדור הבא, איך לחנך אותם, או לאיזה קורס מנחי הורים הכי כדאי ללכת; אבל בסופו של יום העצה הכי גדולה שיש בחינוך היא הדוגמה האישית, פשוט להיות האדם שהיית רוצה שהילדים שלך יגדלו להיות. כשיצאנו מהדודים חזרה הביתה, שמעתי את אבא שלי מסביר לאחותי - "השיחה הזו שעשינו עכשיו - זה מה שהילדים האלה הולכים לזכור כל החיים. אלו רעיונות שיתנו להם משמעות וילוו אותם לנצח". ברור לי במאת האחוזים שהוא צודק. סבא היה תורם בסתר בדיוק כמו אבא שלו; כיבוד הורים אצלנו במשפחה הוא במעלת חשיבות עליונה ועל כל צרה שלא תקום או כל בקשה שתהיה - נדליק מיד נרות לצדיקים. אז אולי לא כולנו נהפוך מחר בעלי מופתים, אבל בעזרת השם ובעזרת אבותינו להפוך אנשים כשרים, בעלי תורה, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, זה דווקא יש סיכוי שכן.

לעילוי נשמת סבי ומורי, רבי מסעוד אשר בן כיריה, "הצדיק מהרצליה", נלב"ע בכ"ד בטבת.

את השבת האחרונה עשיתי במחיצת בני המשפחה של אבא שלי לרגל בר מצווה של אחד הנכדים. זו לא הייתה הפקה מטורפת, לא היו צימרים ומיטות רחבות עם מצעים מבהיקים. אבל כן היו שם יותר משישים איש שהתקבצו ביחד, על מזרנים ומצעים שהגיעו מכל הבא ליד, התענגנו על עוגות שאפו (וקנו) כל נשות המשפחה המורחבת, ועל סיר חמין עצום בגודל בלתי אפשרי בעליל שרודה שלי, שתחיה, עמדה על כיסא כדי לערוב אותו עד שיגיע לרתיחה. במשך כל השבת התרגשתי, באמת באמת שהתרגשתי. מלראות איך כל אחד מהצעירים מצא לו עם מי לדבר שיחה ערנית, איך המבוגרים מריצים אינספור סיפורי ילדות שלמרות שכולנו כבר מכירים אותם, הם משעשעים גם כשמספרים אותם בפעם המאה ואחת. ושלא לדבר על השלב שבו עמדנו בבית הכנסת המשפחתי והבטנו בנער בר המצווה קורא בקול נרגש את כל הברכות שנותן יעקב לבניו, מה שגרם לשיבר אצלי בעיניים להיפתח, כאילו לא אכפת לי שהאיפור ממילא בקושי מחזיק מעמד בשבת. אבל אף רגע נרגש לא השתווה לשנייה הזו שבה שמעתי את אחת הנכדות אומרת כלאחר יד, "וואי, אין כמו להיות חלק מהמשפחה הזאת".

העניין הוא שאחדות משפחתית היא לא מובנת מאליה. בשונה ממעשה קוסמות שבו הקוסם רק מסיר את המטפחת האדומה והשפן מופיע מתחתיה, אחדות היא ממש לא דבר שקורה מעצמו - לא בימי יעקב אבינו, ובטח לא בימינו אנו. משפחה היא מערכת מורכבת שדורשת עבודה, זמן והרבה-הרבה-הרבה סבלנות. ועם כמה שאני רוצה להחמיא למשפחה המורחבת שלי על כל העבודה המאומצת שבזכותה צצו כל אותם רגעי האושר, אני חייבת לומר את האמת. כולנו חייבים את האחוה המשפחתית הזו לסבא. הוא נפטר ממש השבוע, לפני עשור, ועדיין חרוטה לי בזיכרון השיחה האחרונה שהוא נתן לנו כשהתאספנו כולנו יחד כמשפחה בימים

אולפנת "למרחב" מתח תיקה

נסתחפ כפולאמפ אכטות' ו-ט'

חינוך לתורת חיים
לימודים ברמה גבוהה
צמיחה מתוך חוויה
אווירה חמה ומשפחתית

ערב היכרות להורים	יום היכרות לבנות העולות לכתה ז'
יתקיים אי"ה ביום שני כ"ג טבת	יתקיים אי"ה ביום ראשון כ"ב טבת

לפרטים והרשמה יש לפנות למזכירות האולפנא
ULPEN@LAMERHAV.ORG.IL 03-9043151

בואי לגדול יחד איתנו

קריאה לממשלה:

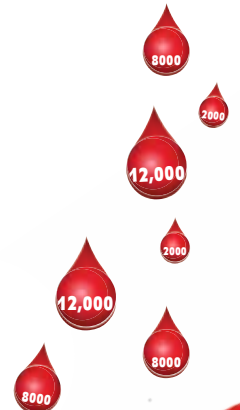
מחמוד עבאס
ממחבלי הטבח במעלות,
יו"ר הרשות הפלסטינית.

לחסל את

מממני הרצח!

הרשות הפלסטינית והעומד בראשה משלמים
12,000 ₪ בחודש לרוצחי יהודים.
הגיע הזמן לומר:

מממן רצח = רוצח

פניקה

הרסתם אותי ואתם אשמים!

אורי צוקר, רכז חברתי בישיבת 'פרי הארץ'

"לא נראה לי שזה תחום שתצליח בו". "יש לך יכולות טובות, אנחנו מחפשים משהו קצת אחר". "מאז שהגעת לכאן אנחנו לא רואים תוצאות כמו שרצינו, צריך לבדוק הלאה אם החיבור בינינו מתאים". "את פשוט כישלון מהלך". "אני רואה שאתה באמת משתדל, חבל שאתה משתדל בכיוון הלא נכון". "תתחילי להוריד ציפיות זריז, יש פער בין מי שאת לחלומות שלך". "איך לך סיכוי".

הרגשתם איך הריאות שלכם מתחילות להתמלא באוויר? התמלאתם מוטיבציה? נתקפתם בפרץ עשייה?

כמה פעמים בחיים שלנו ניסו למרוט לנו את הכנפיים, לרסק אותנו לקרקע המציאות, למנוע מאתנו להמריא. והכי גרוע, לפעמים אפילו הצליחו. גרמו לנו להרגיש כל כך קטנים, חסרי ערך, לא-יוצאחים, כישלון מתמשך. ואנחנו הפסקנו להאמין בעצמנו, בשליחות שלנו, ביכולות שלנו, בכוחות שטמונים בנו ועוד לא הצלחנו להוציא אל הפועל. אולי בכלל היה עדיף שלא ניברא, בריות מיותרות שכמונו...

הנטייה הטבעית היא להתמלא בכעס: "זה הם שגרמו לי להיות קטן כל כך". "אם לא היו אומרים לי את כל המשפטים האלו, הייתי יכול לגדול, לצמוח". "הם חיסלו אותי נפשית, השפילו אותי עד עפר". "אני לא רוצה יותר שום קשר איתם".

וואלה, הגיוני, באמת הרסו לי את החיים. ועכשיו השאלה המעצבנת: המחשבות האלה מקדמות אותי לאנשהו? עכשיו אני כן גדל? אחרי שממש כעסתי והתעצבנתי, והבטחתי לעצמי שאני לעולם לא אסלח להם, עכשיו אני מלא באוויר? בשמחה? אני מוכן לכבוש את היעד הבא, זה שניסו להוריד אותי ממנו?

ועוד נקודה. תחשבו שנייה, אנחנו לא עשינו את זה אף פעם? החבר מהכיתה ש"התלבשנו" עליו, ממש בצחוק (מה הבעיה? הוא גם צחק אתנו). האח הקטן שרק רצה מילה טובה, ואנחנו, החכמים הגדולים, זרקנו לו הערה צינית מלגלגת (וואי, איזה נודניק, שירד כבר מהווריד). ובסוד, אולי אפילו המורה, שצחקנו עליו מול כל הכיתה (הוא מבוגר, הוא יתמודד). בטח לא היינו רוצים שהם יחשבו עלינו כאלה מחשבות, גם אנחנו בסוף בני אדם שעושים טעויות.

בקיצור, אם נתחיל עם שמירות בלב על אנשים, פשוט לא נצא מזה. והנורא ביותר הוא, שבסוף נישאר תקועים במקום. זה לא אומר שצריך להיות החבר הכי טוב של מי שקצץ לי את הכנפיים, אבל ההתעסקות האינסופית באשמים פשוט לא הולכת לשום מקום. בואו נשים אותם, ואת כל המשפטים המקטינים שלהם, בצד.

אם אחרים לא אומרים לנו, אנחנו נגיד לעצמנו: אנחנו כל כך גדולים כמו שאי אפשר לתאר, ויש לנו יכולות כמו שאף אחד לא מדמיין בכלל. אז נכון, יש לנו נפילות בדרך, וגם כישלונות, למי אין? זה רגע לא אמור להחליש אותנו, זו חלק מהדרך למעלה. יום אחד אנחנו נכבוש את העולם, נגיע הכי גבוה שאפשר, נגלה את הכוחות המיוחדים שלנו.

יש לנו כנפיים של נשר, אנחנו נפרוש אותן, ונעוף.

ישיבה לצעירים חרשה גוש טלמונים

אם אתה לא חושש מעמל ומעבודה קשה ואתה באמת רוצה לשאוף גבוה בתיקון המידות, בלימוד התורה ובעבודת ה' אתה מוזמן לבוא ולהצטרף אלינו!
ישיבה לצעירים חרשה.

ישיבה שהיא חברה!

ימי היכרות
ובחינות לתלמידים

יום שני | ח' שבט
יום שני | כ"ב שבט

ערב היכרות
מיוחד להורים

ביום שלישי ב' שבט
בשעה 18:00 בישיבה

לפרטים והרשמה:

058-790-50-70 | 02-997-91-40

shaary@gmail.com

מפנקסו של חוזר בתשובה

עודד מזרחי | ORCHOZER@GMAIL.COM

הובלות טוב

הקודשים שלי - המחשב הנייד - לעבר הבית החדש-ישן שלנו. כעבור כשעתיים נוספות סיימו הפועלים להכניס את כל החפצים לתוך ביתנו. ארגו אחד ובו ספרי גמרא התפרק בתוך המשאית, וסבל בשם ידידיה נשא את הספרים הקדושים בזרועותיו. הוא הניח ערימה גבוהה על השולחן ונתרו בידיו שתי מסכתות, שלבסוף הניחן אחת על גבי השנייה. התבוננתי לראות באלו מסכתות מדובר, ונוכחתי לראות שמסכת 'ברכות' מונחת על גבי מסכת 'מכות'...

לברכת בית נפלאה מזאת לא יכולתי לייחל.

מאז שעברנו מרחובות לירושלים נאלצנו לנדוד בין כמה דירות בעיר הקודש, וממש לא מצאנו מנוחה ונחלה. מעבר דירה אינו דבר קל בדרך כלל. הוא עלול להיות כרוך בטרחה מרובה, הסתבכות עם חוזי קניה או שכירות, הפסדי ממון, תכנון מחדש של הבית, מכירת רהיטים או זריקתם ורכישת ריהוט אחר, ולעתים שיפוץ. בקיצור, גלות מכפרת עוון.

לאחר שנתיים של גלגולים בין דירות עמדנו לחזור לדירתנו, שאותה עזבנו לפני שנתיים לאחר שיפוץ משמעותי שערכנו בה. באותה עת הייתי שבור מכל הטלטולים. נזקקתי לשמוע שיעורי אמונה במינון גבוה במיוחד, וכמעט

שהתנודתי משיעורי חכמה ברומו של עולם. חשתי שאם ארץ ישראל נקנית בייסורים, הרי ירושלים נקנית בייסורי כפליים. אמנם בירושלים נמצא גן העדן האבוד, הלא הוא בית המקדש, אך מכיוון שהוא לא עומד על תלו, דיו לעבר להיות כרוב. אין קץ לקסם של ירושלים, לנשמה היתירה שיש בכל אבן מאבניה, אבל נמצא בה גם גיא בן-הנום...

הכל עוצמתי בירושלים עד לקצה שבקצה. החרדים כאן הכי חרדים, הדתיים לאומיים הכי דתיים לאומיים, החילונים הכי חילונים, וגם הגויים הכי גויים. הווליום הגבוה של ירושלים החריש את נפשי וכבר עלו בי געגועים לרחובות המונוטונית והשקטה.

בלילה לפני ההעברה הייתי שבור במיוחד, והלכתי לשוחח עם ריכוני של עולם שמעביר אותנו בדרך חתחתים. "נכון שאתה עוזר לי בכל צעד ושעל", פתחתי את נאומי לשחקים, "אבל אין לי כוח לייסורים של מעברי הדירות". כעבור דקות ארוכות סיימתי את דברי במילים: "אני מאמין ויודע, ריכוני של עולם, שכל הרע מוביל לטוב, וכי אחרי מסכת מכות תבוא מסכת ברכות, רק אנא תן לי להרגיש את זה..."

בתשע בבוקר ראיתי מבעד לחלון הבית המלא בארגזים את משאית ההובלות הלבנה והגדולה. השקפתי וראיתי עליה את הכיתוב הענקי 'הובלות - טוב'. חשתי שהקדוש ברוך הוא מאיר לי פניו על הבוקר ומאשר באותיות קידוש לבנה שאכן כל הדרך המפרכת מובילה לטוב. פתחתי את דלת הבית בפני הסבלים העבריים, ומלאכת ריקון הבית והעמסת חפצינו על המשאית החלה במרץ.

כעבור כשעתיים סיימו הסבלים הקדושים להעמיס את כל חפצי ביתנו, ואז יצאתי עם אשתי למסע רגלי עם עגלת קניות העמוסה בחפצים רגישים במיוחד ועל גביהם קודש

הוספנו המון צבע

קורס איור מקצועי מורחב

אם חלמתם להפוך רגשות ורגעים קטנים לאיורים חלומיים, בואו לאיור לעצמכם קריירה מגוונת ומקצועית: איור ספרי ילדים ומבוגרים, קריקטורות, קומיקס, איורים לעיתונות ולפרסום ועוד

המון כלים

איורים בטכניקות מסורתיות ועיפרון, ובתוכנות מנגה סטודיו, פוטושופ, אילוסטרייטור ועוד

המון אימון

הרבה יותר שעות תרגול שיכשירו אתכם לבצע כל עבודה - מאיור בודד ועד פרויקטים גדולים

הצטרפו למאות הבוגרים המצליחים של הקורס! ההרשמה לקבוצות נשים וגברים | החל מגיל 18

מתנה! לוח גרפי לאיור מחושב לנרשמים ביום הייעוץ

*עד גמר המלא - התמונה להמחשה בלבד

ניעת מחול מצוירי בוגרים: הודיה צדוק, יניב גולשטיין, מירי בוטרמן, אורי לוי, אושרית חן, שולמית באואר, אסתי זיכל רותם הלי חדה, הודית רחל זר, רחל רזביץ, רחלי רוזנפלד, אסתי פריזנט, בתיה גשייד

בית פרוג 072-3924764 | www.prog-school.co.il

ירושלים: שטראוס 3 בני ברק: מגדלי שקל ז'בוטינסקי 168

עיצוב גרפי ותקשורת חזותית | עיצוב ובניית ממשקים | פיתוח ממשקים | עמוד מקצועי עריכה והפקת וידאו | צילום מקצועי | עיצוב פנים | תלת מימד ואנימציה | איור ממוחשב

שעון, הננו, צא!

סוף היום, יושבת עם עצמי, הספקתי לא הספקתי. סוף השבוע, מול הדפים ביומן, סוף החודש, בין העבודה לבית, ושוב עלולת התהיות - הספקתי או לא. במאזן השנתי מבררת לעצמי מה היה ומה לא היה, ואיך בכלל אפשר להספיק את הכל?

הזמן הוא ידיד נאמן, טמונה בו האפשרות לממש את החלומות והרצונות שלנו; מנגד הוא בוגדני, בורה לנו ומותיר אותנו עם משימות לא גמורות ותחושת ריקנות. האם ניתן לשלוט יותר בזמן שלנו? האם ניתן לדחוס לתוך חיינו משימות נוספות, להצליח יותר ולהילחץ פחות? חיפשתי את מי לשאול וכך פגשתי את אליענה (35) במפגש נשי בנושא ניהול זמן.

מה כל כך מסובך לנו עם השעון?

"הזמן הוא נושא רגיש שיושב במקום עמוק בפנים, לאנשים יש משקעים לא פשוטים בנושא. משפטים כמו 'אין לי זמן', 'אני לא מספיקה' ו'אני חייב לרוץ', נמצאים על סף ההכרה שלנו ומטרטרים אותנו. אנחנו עוברים חיים שלמים עם הלשון בחוץ, עוברים ממשימה למשימה ומיום ליום עם תחושת החמצה של לא הספקתי, סוג של מרירות שאוכלת את האדם מבפנים. צריך לגעת במקום הזה בזהירות ובמנות קטנות.

"ניתן להכיל יותר מרובד אחד של חיים. להבין שכמה דברים יכולים לקרות במקביל. ניתן להחליף את הנטייה הטבעית המזהה טווח צר של אפשרויות, בגישה הרואה בחיים צלחת מלאה בכל טוב, המזמינה לטעום מהכל באותו זמן. זוהי מיומנות נרכשת, ומכיוון שזה לא קל וחלק מהאנשים הולכים לאיבוד בדרך, אנשים מעדיפים לעשות את זה עם מישור שילווה אותם."

היהדות מאוד מכוונת על ציר הזמן. כל יהודי צריך לשים לב כל הזמן לתאריך, ליום ולשעה. התפילות מוגבלות בזמנים, אחרי האוכל יש זמן מוגבל בו צריך לברך ובתקופה זו של השנה השקיעה המוקדמת מוסיפה לנו משימות, בפרט בימי שישי הקצרים. מסתבר שלמשמעות הרחוקה יש השלכה על ההספק הטכני.

"יעד ומשמעות מאפשרים חתירה לאורך זמן. אם יש לך בשביל מה - אתה יכול לשאת כל 'איך'. בעולם

אם גם אתם רוצים להספיק יותר בפחות ולהותיר לכם מרווחי נשימה, תתחילו להתאמן על ניהול זמן 🕒 אליענה הייתה ילדה מבית טוב, מה שלא מנע ממנה להיות נערה בסיכון. כשהיא חזרה בתשובה, העבודה על גבולות עיצבה אותה מחדש 🕒 בנות דודות שהחליטו למרות הכל כן להספיק להיפגש, הצליחו לאחד משפחה לאחר עשרות שנים של ניתוק 🕒 ואיך מצליחים להיכנס לשבת חורפית בלי צעקות ובלי לחץ?

חסיה בן זנאי

**"היה לי ברור שאני לא חוזרת
בתשובה. רציתי רק לומר תודה,
והחלטתי להגיד את ברנתי אשר
יצרי. באותה תקופה הבריאות שלי
לא הייתה איתנה, זה היה סוג של
ידילי אני אומרת לך תודה ואתה
תרפא אותי."**

"צריך להבין שגם ילדים מבטים טובים יכולים להיות במצוקה רגשית ולהיכנס לטייטל של נוער בסיכון. באתי ממשפחה נורמלית, הורים שעובדים קשה לפרנסתם, ועדיין הייתה לי איזו מצוקה שלא נתנה לי מנוח. הייתי ציפור לילה. חייתי כאילו אין מחר. התפיסה הזו התחדדה לי כירושלמית בתקופה של פיגועים, אנשים מתו בלי סיבה ומאוד הפחיד אותי שאני עלולה למות בלי להיות מי שאני רוצה, בלי להגיע למיצוי המרבי. בלי להספיק. בשבילי לחיות היה חוויה של בלי גבול. אפשר לומר שהגבול היחיד היה הרצון לא למות."

"ראיתי לצדי נערים ונערות אבודים. אותו כוח פנימי שהפיל אותי כל הזמן, המרידה העוצמתית שלי והרצון הבלתי פוסק לחוש את החופש, גרמו לי שבכל פעם שמצאתי את עצמי מכורה לאורך זמן לאיזה דבר הייתי מנסה לשבור את ההתמכרות, להראות לעצמי שאני מעל זה, גם אם רק כדי לעבור להתמכרות אחרת. באופן מסוים המקום הזה הציל אותי."

את מספרת על מקומות מאוד קשים. איפה הייתה נקודת המהפך?
"החזרה שלי הייתה נס גדול. אין מילה אחרת לומר את זה. בגיל שש עשרה נקלעתי לסיטואציה מאוד לא פשוטה, הייתי בסכנה גדולה והי ממש שלף אותי כנגד כל הסיכויים, וחזרתי בשלום בלי פגע. זה היה כל כך לא הגיוני ובצורה מיטיבה כל כך, שממש הרגשתי מוקפת בגל

האימון לומדים שהאדם הוא לא קרבן של המציאות שלו. יש לך בחירה בנקודת ההווה. בחירה לקחת אחריות על החיים שלך. אתה בוחר מתי לקום, אתה בוחר האם לעשות התעמלות. זה קשה, אבל כשנוכחים בשביל מה עושים את זה, התהליך נהיה קל יותר."

איך מתחילים?

"השאלה מטעה, כיוון שלא מתחילים מ'איך'. נקודת ההתחלה היא בהכרה ובמודעות מי אתה כבן אדם, מהן החזקות שלך, בשביל מה אתה פה? מה מיוחד בך? לגלות את עצמך מחדש, זו מתנה ענקית שכל אדם יכול לתת לעצמו. כשיש לך בשביל מה, יש לך כוח ודלק לצאת למסע."

"ההתמקדות היא בעבודה על ההווה והעתיד. אנחנו מדברים על העבר רק בהקשר של שינוי והחלפה של משפטים מכשילים ואמונות מחלישות. מה יקרה כשהשינוי יתחולל? איך ארגיש כשבסוף השבוע אוכל לסמן וי על כל רשימת המטלות? עם מחשבות כאלה קל יותר לעבור את הקושי שבדרך, כמובן מתוך תחושה של ההצלחות הקטנות. כל הצלחה מגבירה את התקווה והאומץ להעז ולנסות."

חודרת בגבולות

לפני שנמשיך, אני רוצה לשאול אותך עלייך. איך הגעת לתחום? ניהול הזמן אתגר אותך או שזה החלק הטוב שבך שאת רוצה להעניק לאחרים?

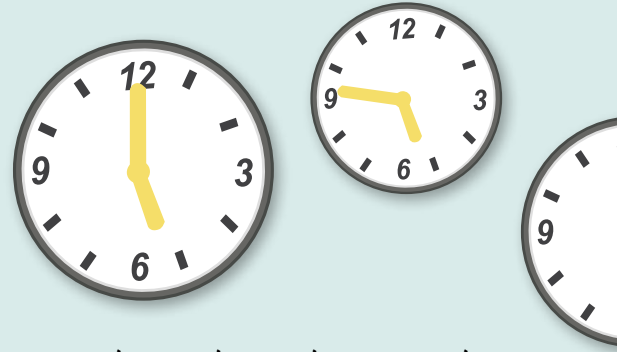
"הגעתי ממקום הפוך לגמרי. בנערותי חייתי באידיאל של מרידה, שכללה חציית גבולות בצורה קיצונית. המטרה שלי הייתה לצאת מהסטיגמות, מהמערכות החברתיות, הדתיות והלימודיות, שאף אחד לא יוכל לתייג אותי כמו אף אחד אחר. בגיל ארבע עשרה הייתי עסוקה בחיפוש הדרך האישית שלי בצורה מאוד קיצונית, רציתי לא להתקבע על כלום. כל דבר רציתי להחליף, תחומי עניין, מראה חיצוני, אפילו את השם שלי שיניתי. חשבתי שללא הגדרות אהיה חופשית. הייתי חלק מהנוער בסיכון בתקופה שעוד לא התעסקו עם זה כמו היום, לא הייתה מודעות לזה. 'רטורנו' רק התחיל והזולה של חצרוני עוד לא הוקמה."

תסכולים והאשמות. יהודי עסוק כל הזמן בשאלה איך להתחדש".
ואת כל זה אספת לתוך עולם האימון.

"אספתי תובנות של חיים שלמים מכל ההתמודדויות הלא פשוטות שעברתי. התחנתני בגיל עשרים ושש והבנתי שכחלק מהאי-סדר שיצרתי בחיי, דילגתי על תהליכים בסיסיים כמו לימודי מקצוע ועבודה. למרות שהם דורשים תהליך ועבודה קשה, משהו שלא עשיתי מעולם, פתאום היו לי עיניים לראות שהם לא רק מגבילים אלא מקדמים אותי. חיפשתי ללמוד לעזור לאנשים. אני מאמינה שאחרי שעברתי במקומות של כאב והתמודדויות שונות ומשונות, אני יכולה לעזור לאנשים לעשות את השינוי".

איך באמת מחוללים שינוי?

"שנים לא הבנתי את מאמרו חז"ל שחלק גדול מבני ישראל לא רצו לצאת ממצרים, עד שהבנתי... השאלה איך לפרוץ קדימה היא שאלה אמיתית-קיומית, כי כמעט מיד עולים הגנות וחסמים כדי להשאיר את המצב כמו שהוא. יש בנו כוח מתנגד לשינוי. לעזוב את אזור הנוחות המוכר זו עבודה, ולכל אחד יש את הקצב שלו ואת מה שעובד לו".

של חום מהבורא. לא הבנתי למה מגיע לי יחס כזה עוטף ואוהב ממנו, בהבנה שלי ידעתי שאני לא ראוייה. באתי מבית דתי ולמיטב ידיעתי באמת עשיתי כל מה שיכולתי כדי לא לעמוד בדרישות שלו ממני, אז למה בכל אופן הוא היטיב איתי ככה? זו הייתה חידה בעיניי. רציתי להחזיר לו טובה. באותה נקודה התחלתי את הצעד הראשון לשינוי".

החלטת לחזור בתשובה?

"היה לי ברור שאני לא חוזרת בתשובה. רציתי רק לומר תודה, והחלטתי להגיד את ברכת 'אשר יצר'. באותה תקופה הבריאות שלי לא הייתה איתנה, זה היה סוג של 'דיל' - אני אומרת לך תודה ואתה תרפא אותי. בכל מקום שהייתי, גם במקומות אפלים ביותר, הייתי אומרת את ברכת 'אשר יצר', איכשהו לא הרגשתי שזה מתנגש עם כל ההווה הכל כך לא דתית שהייתי בה".

חמר למתוק

"היום כשאני מסתכלת אחורה, אני מבינה שהייתה שם עוצמה מאוד גדולה. זה קשור גם לתחום האימון שבו אני עוסקת היום, הבנתי אז שגם מעט טוב זה טוב. כל תהליך מתחיל מנקודה אחת, ממשוהו קטן. הנקודה היהודית התעוררה בי, דווקא מהנקודה של תודה, בשני מובנים: גם העזתי להודות על האמת שאכן קרה משהו, ניצלתי. וגם במובן של לומר תודה. אחרי 'אשר יצר' הגיעה ברכת 'שהכל', ובאיטיות התקדמתי".

הרגשת שמחה?

"ברחוב ובמקומות הבילוי השונים נתקלתי בהרבה רוע. רציתי לבלות וחיפשתי את החופש אבל שוב ושוב גיליתי שלכל אחד יש אינטרס. בעולם הזה הכל סיבה ותוצאה. פגשתי אנשים שעשו לי בשביל שאני אתן להם, לא פגשתי טוב או אנשים טובים, אפשר לומר שלא היה לי עיניים לראות את הטוב. ה' כאלו אמר לי: את רוצה לבלוע את העולם? אני אתן לך מהכל עד שפשוט תקיאי מזה. ובסוף מאסתי בהכל. מיציתי את הרע, מיאוס טוטאלי של תאוות העולם הזה, מיאוס של עולם הכוכבים והתהילה, לא ראיתי יותר את היופי בזה. הייתי ביאוש מאוד גדול".

נשמע מר מאוד. מה עשית באותו שלב?

"המצב דרש ממני להיכנס פנימה, לאסוף את עצמי. מתוך פיזור נפש ענק להיכנס לתחומי הקודש. מחיים ללא הפסקה לראות את המבנה של העולם ביחידות של זמן. מערב עד ערב זה יממה. בסוף השבוע מגיעה השבת. זה דרש מהאישיות שלי מאמצים כבירים. התורה אימנה אותי לראשונה לגעת בגבולות, יש מעליי מנהל ובתוך העשייה שלי יש מה שנכון ויש מה שלא נכון. את התהליך הזה לצערי עברתי לבד, ולכן הוא אך הרבה זמן".

מה היה לך הכי קשה?

"שבת הייתה הנקודה הכי הפוכה לכל מה שדגלתי בו. שבת היא התיחום המשמעותי של השבוע. שישה ימים ואז עצירה, עם כל מה שכן ולא הספקתי. השבת היא מראה רוחנית לאדם איפה הוא עומד. סוג של איפוס מערכות. זה היה מאוד קשה. בהתחלה הייתי ישנה כל השבת וכך גם ביום כיפור. זה היה סוג של התחלה. לאט לאט למדתי לאהוב את זה. זה היה מאוד קשה, כי לשמור תורה ומצוות זה כל הזמן עבודה מול גבולות".

"כשהתחלתי להתקדם הלכתי למרכז שורשים במרכז העיר, שם הכרתי לראשונה את החסידות. מתוך זה שיניתי את הגדרת החיפוש שלי - הבנתי שאני מחפשת חיות ולא סתם כסף. מאוד התחברתי לרעיון שאומר שבכל רגע העולם מתחדש. אתה מתחדש, אל תיתקע בעבר עם כעסים,

"חייתי באידיאל של מרידה, שנללה חציית גבולות בצורה קיצונית. המטרה שלי הייתה לצאת מהסטיגמות מהמערנות החברתיות, הדתיות והלימודיות, שאף אחד לא יוכל לתייג אותי כמו אף אחד אחר"

תנלס

"השלב הראשון הוא הרצון. עצם זה שיש רצון זו נקודה ראשונית חשובה ולא משנה מהם אחוזי ההצלחה. אנחנו נוטים בטעות לא להחשיב את הרצון שלנו, וזה קריטי".

"השלב השני: מודעות. כמה זמן לוקח לי כל דבר שאני עושה. בדיקה טכנית, בלי לשפוט בכלל".

"השלב השלישי: מיקוד. בחירה של משהו אחד שעליו אני עובדת בזמנים ספציפיים. שעה אחת או נתח מהיום שבה את מתחילה להיות מודעת לניצול הזמן, עם משימה מוגדרת עד שעה מסוימת. כל הזמן להקפיד לנטרל את השיפוטיות. מתוך זה אפשר להגיע למבט רחב יותר על הספק שבועי, חודשי ואפילו שנתי".

"אחד הדברים החשובים בניהול זמן הוא שעת השינה. אי אפשר לתכנן מה עושים בבוקר בלי לתכנן את שעת השינה. עבורי כציפור לילה זה היה אתגר לא פשוט. ביהדות זו ההגדרה של יום - היום מתחיל מהערב, נקודה. זו נקודה נפלאה. צריך לקחת בחשבון באיזו שעה גומרים את היום ובאיזו שעה קמים. לא רק להגדיר את שעת השינה אלא גם לתחזק טקס לילי. איך אני הולכת לישון, מה אני רוצה להספיק לפני. כל אחת מה שחשוב לה - שהבית יהיה נקי, לעשות כלים, להתפלל, לקחת את כל זה בחשבון כדי לעמוד באזור הזמן של השינה. לברוק גם איפה אני תקועה, מה מונע או מעכב אותי ללכת לישון או לקום בבוקר - לפעמים זה הטקס של בחירת הבגדים או הכנת סנדוויצ'ים לילדים, ואז לבחון מתי כדאי לי לבחור בגדים. לפעמים בבוקר יותר קל ולפעמים דווקא בערב יש לי יותר יישוב הדעת".

"אל"ף ב"ת של ניהול זמן זה לכתוב את הדברים. לתחם משימות ולשבץ אותן במסגרות זמן יעילות. אחת העצות היא לנהל לעצמי שתי רשימות - רשימה של בלאגן, שהמטרה שלה ניקוח העומס מהראש של

STUDIOMORI

צולקים לכיתה ז'?

ישיבת דרכי נעם פ"ת
מזמינה אתכם למבחן הכניסה

בא' שבט | 7.1

צולקים לכיתה ט'?

ישיבת דרכי נעם פ"ת
מזמינה אתכם למבחן הכניסה

בכ"ט טבת | 6.1

ובד' שבט | 13.1

**תלמידים העולים
לכיתות ז' ו-ט'
חושבים שיודעים את התשובה?
שמרו אותה לימי הבחינות
המיוחדים שאנחנו מכינים לכם.
בין העונים נכונה יוגרל
פרס מיוחד!**

? אומרת הגמרא:

אני מתחילה בארבעה
ומסתיימת בעצבניים ממתא מחסיא.
מהאבות ועד הגזלנים שמאכילים
את ילדיהם - סך הכל עשרה.
אם רציני אתה, תגיע למאה
עשרים חסר אחת
מי אני?

לפרטים נוספים חפשו בגוגל ישיבת דרכי נעם פ"ת | 03-9226748

פרי ומיראתנו

כנס הנשים הראשון של 'נהר דעה'

למי שרוצה לשמוח ולהתפתח בעבודת ה'
להכיר חברות חדשות לדרך ותורה שמצמיחה אותה

יום ראשון
כ"ט
טבת
(6.1.19)
פתיחה ב18:45

מרכז
חיב"ה
ירושלים
רח' הרצוג 75
ליד צומת פת

דיון דיון אביב

שמחה וריקודים עם

"אכל לבבי אשיחה"
ארגז כלים לאמונה ותפילה
שוביה לוינזון

"אישה מבשלת אהבה"
לחוות גאולה בחיים הפשוטים
נעמי מרגלית

אפשרי לעצמך את הטוב הזה!!

67 שו לאישה | הנחה מיוחדת לנרשמות מראש באתר! קוד קופון
במהלך הכנס תינתן אפשרות להצטרף לקהילת הנשים של 'נהר דעה'

נהר דעה

הרשמה באתר של 'נהר דעה'
או בווצאפ 058-4488148

טלפון טאקס - 052-6477201

"אחד הגילויים במהלך הערב היה נשהבן של בת דודה שלי הסתנל על אחת התמונות ושאל "רגע, מי זה?". "הבן של הבת דודה שלך", ענו לו. "אני מניר אותו! הוא חבר טוב שלי מהצבא, הוא היה איתי בחדר בצבא!". זה היה רגע מדהים."

השבוע היא חשבה על כל החיים שלה ועל כל הדברים שהיא הייתה רוצה שיהיו בתוך החיים החולפים האלה. כשבאתי לנחם היא שיתפה אותי במחשבות האלה ודיברנו כמה חשוב לנו הקשר, ואז היא אמרה לי: 'אם זה באמת חשוב לנו, אנחנו חייבות להיפגש'. הסברתי לה את מה שכבר היה ידוע, שפשוט אין לי זמן, והמרחק והנסיעות ועוד כהנה וכהנה תירוצים טובים, אבל היא התעקשה שמה שחשוב - עושים. 'בסוף החיים נגמרים, אנחנו צריכות למצוא זמן להכניס את הקשר לל"ז העמוס שלנו'. אחרי שהיא התאוששה, נפגשנו במסעדה. שתינו הוצאנו יומנים וקבענו פגישה, שלא משנה מה - לא מבטלים אותה. מתכננים את כל הדברים האחרים סביב העובדה שהזמן הזה תפוס. קבענו פגישות מראש לכל השנה, פעם בחודש וחצי ניפגש ביום ושעה מסודרים. קבענו מראש כדי שלא נקבע דברים אחרים באותו יום ובאותן שעות.

"הבנו שבעצם רצים את החיים בלי לעצור, בלי לחשוב מהם הדברים החשובים לנו. אם חשוב לנו להיפגש, אז צריך שזה יהיה בתוך יומן רשום, לנהל את זה. יש דברים שאם לא נכניס אותם ליומן, הם לא יקרו".

אני יוסף

"מתוך המפגשים שלנו, שהיו כל כך משמעותיים עבור שתינו, עלה הרעיון לארגן מפגש של כל המשפחה המורחבת. הבנו שהקשר המשפחתי של שתי האחיות היחידות חייב להתחדש, ואם זה לא קורה לכד ננסה להצמיח את זה. אבל עלו הרבה קשיים. מדובר היה במפגש אחרי נתק ארוך, והיינו צריכות להיות מאוד יצירתיות ורגישות כדי ליצור חיבור בין עולמות מנוגדים כל כך.

"עד הרגע האחרון לא היה ברור שהערב הולך להתקיים ושהכל יעבור חלק, כי אולי משהו יגיד איזה משהו לא במקום, והדאגה הזו מאוד הטרידה אותנו - שלכל אחד יהיה את המקום שלו בכבוד. בהשגחה פרטית, התברר שהיום שהכי התאים לקבוע בו את המפגש יצא ביום הפטירה של יוסף הצדיק. מאוד התרגשנו, יוסף הצדיק גם הוא התחבר בחזרה לאחיו, ואנחנו מחברים את המשפחה מחדש. במשך שנה שלמה עסקנו בהפקה של הערב הזה! נכדים ונינים - כולם כולם הגיעו! הכנו ספר שורשים ומצגת על המשפחה, תכנית לילדים, תכנית למבוגרים. הערב כולו היה מרגש ומחבר בעוצמות חזקות, ושיאו היה כששתי האחיות התחבקו ובירכו אחת את השנייה".

תוכלי לספר לי איך הצלחתם ליצור שותפות של כולם בערב?

"לכל המזומנים היה תפקיד ושותפות מלאה. חילקנו את האחריות בינינו וכל קטע בתכנית היה באחריות מישוהו אחר מהמשפחה. את ההנחיה ערך בן דוד, ואח שלי אמר דבר תורה. הנכדים משני הצדדים באו לברך את הסבתות, והגישו להן את ספר השורשים. בספר השורשים כתבנו את המקצוע של כל אחד, כך שבמשך הערב ולאחריו נוצרו קשרים מקצועיים במשפחה. עשינו קבוצת ווצאפ לכל הבנות במשפחה, בנות דודות, גיסות, נכדות. כל אחת הכינה אוכל, רצינו לשמור על אווירה משפחתית. הזמנו את כולם לבית חב"ד המקומי שהמשפחה אחראית עליו. זה היה נראה כמו אירוע מפואר, כולל שקיות הפתעה לילדים. בשולחנות ישבנו במפוזר, כדי שנוכל להכיר אחד את השני. כל אחד

כל הדברים שאני צריכה שייכנסו לי במשך היום. ואחרי שהוצאנו את הכל על הנייר, לעשות רשימה שניה מסודרת של שיבוץ הדברים בל"ז, ביום ושעה מדויקים תוך חלוקת היום ליחידות קטנות של שעות-שלוש. ולעשות לעצמי תזכורות באמצע היום, לראות שאני לא גולשת יותר מדי.

"עשו מחקרים על אנשים עשירים בעולם הכלכלה והעסקים, שם הסיסמה היא 'זמן שווה כסף'. איך הם מתנהלים? יש להם מזכירה צמודה, והם מנהלים את היום בצורה מתוקתקת, עוברים מדבר לדבר כי לכל דבר יש את המקום והזמן המדויק שהוא צריך לקרות. גם לנו יש עולמות קטנים שאנחנו אחראים עליהם, אין לנו מזכירה אישית אז אנחנו צריכים לפעמים להיות בכובע של המזכירה לעצמנו".

מה שיומן יכול לחולל

בהשגחה פרטית, כשהגעתי לסדנה של אליענה, אחת המשתתפות ספרה סיפור מדהים בנושא: "אמא שלי התקרבה לחסידות לובביץ', היא הייתה קשורה מאוד לרבי, וקבלה מהרבי את השליחות שלה. אחותה היחידה, דודה שלי, הלכה לקצה השני של הסקאלה הרוחנית השמאלנית, היא ומשפחתה היו קרובים לפרופסור ישעיהו ליבוביץ והאקדמיה. האחיות כמעט לא היו בקשר, כל אחת בחרה לה דרך רוחנית שמוגדת לשנייה והפירוד היה בלתי נמנע. המשפחות לא שמרו על קשר רציף. כשהיינו ילדים קטנים עוד ראינו אותם מדי פעם, אך במשך השנים הקשר התנתק כמעט לגמרי.

"בחלוף השנים, בת הדודה שלי (היא בעצם בת דודה יחידה, שאר האחים הם בנים) התקרבה לחסידות והגיעה יום אחד להורים שלי, ומאז נוצר לי איתה קשר קרוב, קשר נשמתי, אבל כיוון ששנינו היינו אימהות עסוקות, ובמהשך אימהות למשפחות ברוכות ילדים, היה ברור שזה יישאר קשר נשמתי שאי אפשר לממש אותו.

"אחרי זמן, אותה בת דודה שחזרה בתשובה ישבה שבעה על אביה, ובמשך

המנחת ספר תורה
במלאת 10 שנים
חכם מסעוד (אשר) סאסי זצ"ל
ביום שני כ"ג טבת תשע"ט 31.12.18
 באודיטוריום של ביהמ"ד "רעות" שיכון שכים זיסו, הרצליה

שלוש ארוש - הרצה
יעקב עדים - הסקנה
ישועה לוי לאון - הרצה
יעקב נקי - הרצה
דוד סאסי - בנשיק
משה פרלון - מנחה

סעודת מצודה
 את ההחלטה יקיים חסיד המפורסם **ישראל צוברי** התשובתי

ביום ההיולולה נקיים טקס המנחת ספר תורה
 17:00 - סמיטה אודות כבית החכם
 18:00 - זיאת התולדה לאודיטוריום
 19:00 - דרשות הדברים באודיטוריום
 22:00 - ערב תהלים בשירה ושהיה עם פייטנים ומנים

בליווי פייטנים ידועים וכו"ל נגינה

העליה לציון הק ביום שני כ"ג טבת 31.12.18 בש" 16:00 בבית העלמין ברח' פינסקר, הרצליה

כנס מחקרי הר הזיתים

עלות
25 ₪
בלבד

יום שלישי // ב' בשבט תשע"ט // 08.01
מלון שבע הקשתות הר הזיתים

20:15 מושב שני

יו"ר - דר' אייל דוידסון - מכללות הרצוג ואפרתה,
ראש תחום מורשת הר הבית במשרד התרבות

■ "הושע נא, מראש הר הזיתים - הושענא!"
אורן ספיר - מכון מגל"ם, עיר דוד

■ "חללי הרובע- תעלומה",
יהושע לביא - מכון מגל"ם, עיר דוד

■ "מוסלמית, נוצרית ויהודית - קברים וחללים
מתחת לכנסיית העליה"
מאיר רוטר - 'עמיתים לטיולים'

21:15 יונתן רזאל // שר ירושלים

22:00 סיום

רישום חובה באתר טיקצ'אק
חפשו בגוגל: כנס מחקרי הר הזיתים השני
לבירורים: 055-243-6698

*הסעות מגבעת התחמושת בין 18:00-18:30

18:30 התכנסות // כיבוד עשיר

19:00 דברי ברכה

עו"ד עודד פלוס - מנכ"ל המשרד לשירותי דת
הרב הלל הורוביץ - מנכ"ל מועצת בתי העלמין י-ם
דוד רודמן - מנהל הדרכה וחינוך "עיר דוד"

19:15 מושב ראשון

יו"ר - דר' יוסי שפנייר - מכללה אקדמית
לחינוך אפרתה

■ "עדה המצבה" - קבר זכריה ממתחם מקודש
לאתר שומם. **שרה בונע** - חוקרת הר הזיתים,
מכון מגל"ם, עיר דוד

■ "כתובות מהמערות בכפר השילוח"
פרופ' גבי בורקאי - אוניברסיטת בר אילן.

■ "ויקם מתוך העדה" - אך ראשיה התנכרו לו.
אלידע בר שאול - מדריך וחוקר ירושלים

שלווה וריכוז ברגעי מתח וחרדה

כך סיפר הרבי מלובביץ' על שיחה שהייתה לו עם חמיו, רבי יוסף יצחק:

פעם נכנסתי אל מורי וחמי בהיותו בלנינגרד, באותו ערב שבו היה צריך לנסוע מלנינגרד למוסקבה. המדובר הוא אודות הזמן שהיו כבר הרדיפות והגזירות, כך, שבשעה שמורי וחמי היה נוסע ממקום אחד למקום שני, אזי החקירה אחריו על ידי הבולשת הייתה ביתר שאת וביתר עז. ומה גם שהיה זה לאחר שידעו שכבר פקעה סבלנותם ולא היו יכולים לסבול יותר את העבודה שלו בהפצת היהדות והמעיינות, והחליטו שמוכרחים לעשות משהו... ואף על פי כן המשך מורי וחמי בפעולותיו, וביתר שאת וביתר עז.

כשנכנסתי אליו, היה זה זמן קצר - שעה, מחצית השעה או רבע שעה - לפני שעמד לצאת מדירתו, ברחוב מאַחְאוּוייע 22, אל התחנה שמשם עמדה הרכבת לנסוע למוסקבה, וראיתי שהוא יושב במנוחה גמורה, כמו באמצע יום רגיל ללא עניינים מיוחדים, מבלי שיהיה ניכר עליו כלל איזה עניין של טרדה, ועוסק בעניין מסויים שדרש שימת לב ועיון.

הן אמת שהמוח שליט על הלב ... אבל עד כדי כך? ...!

ובכן, לא יכולתי להתאפק ושאלתי: עד כדי כך?!

וסיפר לי מורי וחמי, ששמע כנראה מאביו - שישנו עניין שנקרא הצלחה בזמן.

כלומר: למרות שאי אפשר להוסיף בעניין הזמן בנוגע לאריכות היום או אריכות הלילה, הרי בזמן גופא יכולה להיות הצלחה שלא בערך - לנצל את הזמן במלוא המידה האפשרית, וזאת, כאשר אדם יכול לפעול בעצמו, שבשעה שעוסק בעניין אחד, הנה כל שאר העניינים - הן אלו שעשה לפני זה והן אלו שיצטרך לעשות לאחר מכן - אם אינם נוגעים לעניין שעוסק בו עתה, הרי זה כאילו אינם בעולם, כך, שגם כשמדובר אודות רגע קטן, הרי כיוון שברגע קטן זה אין לו מחשבות המבלבלות או עניינים המבלבלים, לא מהעבר ולא מהעתיד, אזי מתאפשר לו לנצל רגע זה במלואו. וזה נקרא הצלחה בזמן.

והובאה הדוגמה לזה - מהנהגת הרשב"א, שהיה אומר בכל יום שלושה שיעורים בלימוד התורה, ומלבד זאת היה משיב על ריבוי שאלות (שהרי גם החלק שנשתמר משר"ת הרשב"א הוא ריבוי מופלג), ומלבד זה היה רופא שהתעסק עם רפואת חולים כפשוטו, ומלבד זה היה הולך לטייל בכל יום! ... ומובן שכל זה הוא בהוספה על ענייני תפילה, ושיעורי תורה לעצמו וכו', כפי שמחוייב כל אחד מישראל, ולא בזה מתבטאת גדולת הרשב"א.

והגע עצמך:

כדי לומר שיעור לפני תלמידים בכלל, ועל אחת כמה וכמה לפני תלמידים במעמד ומצב ומדרגה נעלית שראויים להיות תלמידי הרשב"א, ולא רק שיעור אחד, אלא שלושה שיעורים בכל יום - יש צורך בשימת לב והתמסרות מיוחדת כו', וכן בנוגע להתעסקות ברפואת חולים, וכן בנוגע לכל שאר ענייניו של הרשב"א, כולל גם הטיול, שכדי ליהנות ממנו, צריך להיות במעמד ומצב ללא טרדה ודאגה.

ואם כן, איך היה הרשב"א יכול לעשות את כל הדברים הנ"ל בסדר מסודר בכל יום?!

והביאור בזה - גם מצד הטבע - שהנהגת הרשב"א הייתה באופן שבשעה שאמר את השיעור, הנה כל שאר העניינים לא היו במציאות אצלו; ולאידך גיסא, בשעה שהלך לטייל, באותם רגעים שמטייל, הנה גם אמירת השיעור כאילו אינה קיימת!

זהו הביאור על הנהגת מורי וחמי, שיושב בחדרו ועוסק בעניין הדורש שימת לב ועיון וסומך על החלטתו בעניין זה, וזאת למרות שתוך זמן קצר עליו לצאת לנסיעה הקשורה עם סכנת נפשות בפועל, לא רק עבורו בתור איש פרטי, אלא בתור מנהיג ישראל בכל הדור ההוא וכל פעולותיו כו' - כיוון שהנסיעה שתהיה ברגעים שלאחר מכן אינה קיימת במציאות אצלו!

(תורת מנחם התוועדויות חלק נט, כ' שבט תש"ל)

עשה משהו שמתאים לו לפי כישורו ועניינו.

"אחד הגילויים במהלך הערב היה כשהבן של בת דודה שלי הסתכל על אחת התמונות ושאל "רגע, מי זה?". "הבן של הבת דודה שלך", ענו לו. "אני מכיר אותו! הוא חבר טוב שלי מהצבא, הוא היה איתי בחדר בצבא!". זה היה רגע מדהים.

שישי בלי צעקות

אנחנו בתקופה בה השבת נכנסת בשעה המוקדמת ביותר בשנה, ואני מבקשת טיפים מעשיים לניהול זמן לקראת שבת מנחמה כהנא, אם וסבתא שהיא מורה ומאמנת.

ספרי לי איך הגעת לנושא הכנות לשבת?

"מבחינתי זו שליחות שבוערת בי. למדתי הרבה כדי ללמד נשים איך להרגיש טוב, לחיות טוב ולהתכוונן לשליחות שלהן. כחלק מזה אני מעבירה סדנאות בנושא הכנות לשבת בשמחה. ידוע שבהרבה בתים (יותר מדי!) יום שישי ובפרט השעות האחרונות לפני שבת, אלו שעות שהאש בוערת בבית, מריבות, צעקות ולחץ. שם רצייתי לחולל שינוי לעצמי ולאחרות.

"בעבר הרגשתי שאני נכנסת לחץ בבית וזה הביא אותי למקומות שלא רציתי להיות בהם במערכות יחסים, שזה הדבר שהכי חשוב לי. חיפשתי את הכלים שיעזרו לי להגיע לשבת קודש במקום אחר, ושאוכל לשתף בכלים האלה נשים אחרות."

מה עושים בסדנת האימון?

"כל אחת מגיעה עם רצון לעבוד על משהו אחר בקשר לשבת שלה. המטרה היא לשמוע את הרצון הספציפי של האישה, מה הערכים שחשובים לה בהתארגנות לשבת. אחת סיפרה, לדוגמה, שהיא רוצה שייצרב בזיכרון הילדים שלה דמות של אמה שאוהבת את ההכנות לשבת."

תני לי דוגמה לשינוי.

"אנחנו מנסות לעשות שינוי בחשיבה, בדיבור ובמעשה. כל אחת רושמת מחשבות לפני הסדנה: 'אוף, עוד פעם שבת', 'איך לי כוח!', 'תחושות של לחץ, עול', 'רק שאני אעבור את זה בשלום'. והנה מחשבות שכתבו לי אחרי הסדנה: 'אני בציפייה לשבת', 'יש לי מטרה ברורה ומדויקת', 'אני הגיונית, אני מבינה את הערך של ההכנות'.

"אנחנו לומדות יחד על החשיבות של הכנות. לכל דבר צריך להתכונן. האופן שבו אני ניגשת להכנות לכבוד שבת - אם זה מחשבות, רגשות או מעשים - משנה בפועל את השבת שלי. אנו לומדים מהמקורות על הערך של השבת וההכנות לה, לדוגמה שבזיעה שהאדם מזיע בהכנות לשבת, הקדוש ברוך הוא ממרץ בה את כל עוונותיו.

"אחרי ההקדמות נוגעים בתכל'ס. כל אחת מקבלת חוברת של שלבי ההיערכות לשבת. כל אחת רושמת את כל מה שצריך להכין, תפריט שלוש ארוחות, ארוחת צהריים ביום שישי, כביסה, גיהוץ וכו'. בונים תכנית שבועית כמה שיותר מפורטת. מחצי שעה-שעה לפני כניסת שבת אחורה עם הערכת זמן, כמה זמן אורכת לנו כל משימה. בשלב הראשוני מוסיפים זמן אקסטרה, עד שאני מכירה את עצמי.

"אני מבררת לעצמי איזה דברים הם עבורי זוללי אנרגיה נפשית או זוללי זמן, שאני יכולה לחשב אותם מחדש. לדוגמה: עריכת קניות בזמן לא עמוס, לנסות לבשל בזמן שהילדים אינם בסביבה, לעבוד עם פלאפון מושקף. לפעמים הפלאפון זה ממש גורם מעכב, ואנחנו לא שמות לב לזה. לפעמים יש הכנה של מאכל מסוים שלוקחת לי יותר מדי כוחות, ואולי אני יכולה לוותר עליו או להכין אותו יותר מוקדם.

"טיפים נוספים: לשמוח במה שיש. לדעת שאני עושה כמיטב יכולתי, ואם זה מה שאני מספיקה כרגע - זה טוב. חשוב ללמד את בני הבית לעבוד בעבודת צוות, חשוב שאמא לא תעבוד לבד. וכשילד עושה משימה, רק לשבח! להקפיד לא להעיר, זה מוציא להם את כל החשק. תוך כדי הסדנה יש עבודה אישית כתובה. מתוך ההתבוננות הפרטנית כל אחת מתאימה את הדברים לעצמה, למשפחתה ולהתמודדויות שעומדות כרגע על הפרק בבית."

יהודי חי עם הזמן. עלינו למלא את הימים שלנו בקדושה ולהזמין למרחב הזמן שלנו עשייה ברוכה. בכל מוצאי שבת אנו מוסיפים בערבית את המילים "אָבִינוּ מְלַכְנוּ הַחַל עָלֵינוּ אֶת הַיָּמִים הַבָּאִים לְקַרְאָתָנוּ לְשֵׁלוֹם חֲשׂוֹכִים מִכָּל חֶטָּא וּמְנַקִּים מִכָּל עֲוֹן וּמְדַבְּקִים בְּיַרְאֵתָךְ". אנו מתפללים שהימים שלנו לא יתפוררו ליחידות זמן אקראיות, אלא יהיו ימים ששזור אותם מכנה משותף של עשייה מתוך יראת שמים ולכבוד ה'. נתפלל שזוכה לנצל את הזמן היקר, ולקיים בנו את ברכת "מקדש ישראל והזמנים".

פרץ איינהורן

מה הולך פה??

זה פשוט מרתיח אותי!

אני לא מצליח להבין את זה!

וחיילים בכלל, וחיילים עובדי ה' בפרט, שלמרות כל העומס של הפעילות המבצעית, וחוסר שינה, ואוכל שכל כך רחוק מטעם האוכל של אמא, ומשכורת של פחות משלושה שקלים לשעה, איך זה הגיוני שחיילים צדיקים כאלה מרגישים רע עם עצמם ולא מפסיקים ללכת על עצמם ולמלא את המוח שלהם בשקרים שהם רחוקים מהשם יתברך?

אני לא מוכן לזה!!!

אני מכריז מלחמה!!!

הנשק שלנו זה דברי חז"ל ודברי רש"י הקדושים, מהיום מכריעים במוח ומחליטים בדעת שלימה ובזקיפות קומה רוחנית: ישראל קדושים מלאים זכויות כרימון וניצלים מכל מחשבה רעה ודיבור רע על עצמם ועל כל הסובבים אותם!

וחיילי צה"ל הצדיקים ובמיוחד אלו שמוסרים את הנפש כדי להיות דבוקים ואחוזים בו יתברך, צועקים בראש הנלחמים: דידן נצח = הניצחון שלנו!!!

למה אנחנו לא מאמינים לזה? רש"י הקדוש מלמד אותנו ש"נמצאת מדה טובה יתירה על מדת פורעניות אחת על חמש מאות" (סוטה יא).

דברי חז"ל ורש"י נותנים לי המון כוחות!!!

אני מזכיר לעצמי ולכל הסובבים אותי את הדברים האלה כל הזמן. כל אחד ואחת מאיתנו שעושה מצווה זה 500! מברך - 500, מקיים הלכה - 500, לימוד כל אות או שורה או פסקה או דקה של תורה - 500. ביחס לעבירות, כל עבירה זה סך הכל 1 כל פעם, כמה עבירות יהודי קדוש עושה ביום אחד?

יהודי פותח את היום ב"מודה אני", נטילת ידיים, ברכות השחר, תפילת שחרית, עוד לא התחיל את היום וכבר יש לו 20,000 נקודות זכות לפחות. חס ושלום אולי הוא עשה אחר כך 2-3 עבירות. הוא ממשיך ביום על פי ההלכה, "אשר יצר", ברכות ראשונות ואחרונות, מאיר פנים לסובבים, טוב לשמים וטוב לבריות, מתפלל מנחה, הוא כבר ב-50,000 זכויות לפחות. חס וחלילה חס ושלום גם אם עבר 5 עבירות, ממשיך את היום בברכות, הלכות, תפילת ערבית, לימוד תורה, מסכם יום בלפחות 80,000 זכויות. חס וחלילה חס ושלום גם במשך הזמן הזה עובר עוד 5 עבירות, כמה יצא לנו לסיכום יום: 80,000 זכויות מול 12-13 חובות???

כל יום אנחנו, כולנו, יוצאים זכאים בדין!!!

וחיילים שכל צעד שלהם זה מצווה - זה 500, שהרי הבסיס, האימונים בשטח והפעילות המבצעית זה כמו מצוות סוכה שכל מה שעושים בה: אוכלים, ישנים, מטיילים, זה מצווה. חיילים עובדי ה' מסכמים את היום בלפחות 300,000 זכויות. וכמה עבירות אפשר לעשות? העבריינים הכי גדולים עושים 100 עבירות ביום? ! אני לא מאמין שיש כאלה!!!

אנחנו זכאים!!!

זה לא הכל, תקשיבו לדברי חז"ל בגמרא (שבת לב): "ואלו הן פרקליטין של אדם, תשובה ומעשים טובים. ואפילו תשע מאות ותשעים ותשע מלמדים עליו חובה ואחד מלמד עליו זכות - ניצול. שנאמר (איוב לג, כג): 'אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר פדעוהו מרדת שחת' וגו'. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: אפילו תשע מאות ותשעים ותשעה באותו מלאך לחובה ואחד לזכות - ניצול, שנאמר: מליץ אחד מני אלף". ורש"י מפרש: "באותו מלאך שמליץ עליו זכות והוא אחד מני אלף, ואפילו הוא עצמו מעיד עליו חובה - ניצול באחת של זכות".

אפילו אם יש עלינו 999 מלאכים שמדברים חובה ומלאך אחד שבתוך הדברים שלו יש 999 לחובה, אבל גם אלפית של זכות - ניצול???

איך זה? מה אנחנו מדברים?

איך יכול להיות שמאות אלפי ואולי אפילו כל מיליוני ישראל קדושים כל הזמן נמצאים בתחושה של נפילות, אכזבות, יאוש, מדברים לשון הרע על עצמם, לא אוהבים את עצמם, מרגישים שהם מקולקלים, עבריינים, חוטאים, טמאים???

איך יכול להיות שבמיוחד הדוסיים ששומרים שבת, כשרות, תפילין, מתפללים ולומדים תורה, שהם השופרא שבשופרא של ישראל קדושים שבזכותם כל העולם מתקיים, מרגישים רחוקים מהשם יתברך??

בסיוע דשמיא

סאלו הקדוש זי"ע

מדרשת טהר
מזמינה את ציבור הנשים היקר
להתוועדות לכבוד
הבבא סאלו הקדוש זי"ע
עם הראל טל ורבני המדרשה!
יום פתוח יתקיים באותו היום למתעניינות
בשנת מדרשה בתש"פ.
ביום שני א' שבט (7.1.19) 20:00 באולם המדרשה
כיבוד קל • בואו בשמחה!
כניסה 30 ש"ח | בוגרות, שרלי"א ובנות אולפנה 20 ש"ח
לפרטים, רישום ליום פתוח וקניית כרטיסים: 08-8693221
tohar088693221@gmail.com

ממה הרמב"ם מתרגש?

יגאל גולד

כבכל שבת, גם בשבת מקץ-חנוכה הלכתי בחדרוה לחדר עלוני פרשת השבוע שליד בית הכנסת לחפש את העלון האהוב, התורני והחסידי "קרוב אליך".

בתוך העלון החשוב אני הכי אוהב את מדורו של הרב מיכי יוספי. הרב מיכי הוא כבר מזמן מורה רוחני לדור כולו, נערים ומבוגרים יחדיו שותים בצמא את תורתו הנובעת וגם אני הקטן שותה בצמא את דבריו.

דא עקא, נדהמתי!

הרב מיכי כתב על נס החנוכה, על ההכרה שבשמחה ועל שלושת סוגי הניסים שבחנוכה. וכך כותב הרב מיכי: "אחת השורות הכי מפורסמות ברמב"ם, לקוחה מהלכות חנוכה. הרמב"ם כותב כך: 'מצוות נר חנוכה, מצווה חביבה היא עד מאוד'. השורה הזאת כל כך ידועה, כי היא ממש לא אופיינית לרמב"ם. זאת שורה מאוד משתפכת, רגשית כזאת, והיא לא נראית כמו הסגנון ההלכתי של הרמב"ם, שמוכר מכל שאר חלקי הי"ד החזקה... הרמב"ם ממשך ואומר: 'מצווה חביבה היא עד מאוד, וצריך אדם לזוהר בה כדי להודיע הנס, ולהוסיף בשבת האל-הודיה לו'."

נכון, הרמב"ם, שיום ההילולא שלו חל בכ' בטבת, מתוויג כריאליסטי, פילוסוף חסר רגש, איש הלכה קר

אבל זה לא נכון!

כמי שלומד את הי"ד החזקה בבקיאות מספר שנים (מתוקף תפקידי, לא כי אני צדיק...) אני יכול להעיד שהרמב"ם מביא מפעם לפעם דברי חיזוק ואמונה מלאות רגש.

הרמב"ם ראה ביסודי התורה או באמונה את המכוון והתכלית במעשה המצוות. וכמו שכותב בסוף פירוש המשנה לברכות פרק ט: "דרכי תמיד בכל מקום שיש איזה רמז בענייני אמונה אבאר משהו, כי חשוב אצלי להסביר יסוד מהיסודות יותר מכל דבר אחר שאני מלמד".

לכן הרמב"ם מטעים את המצוות אף שמדובר במצוות שהן בגדר חוקה ולמעלה מטעם ודעת.

והכי חשוב. ישנו כלל בספר הי"ד החזקה: הרמב"ם מסיים בדרך כלל חטיבת הלכות במוסר הכללי העולה מתוך ההלכות הנלמדות ובמיוחד בסיומי ספרים.

במקום שהוא חורג מכלל זה ומצמיד את מוסר המצווה לגוף ההלכה - סימן שהדבר קשור לעצם המצווה ולדרך קיומה. כאשר הרמב"ם עושה זאת, דרכו להפשיט מהסגנון האגדי את לבושו ולנסחו בסגנון הלכתי מדויק.

לדוגמה, בסוף ספר זרעים שסיימנו השבוע, לאחר סיום לימוד הלכות שמיטה ויובל, כותב הרמב"ם כך בהקשר להלכות נחלת הלוויים וחלוקת ערי המקלט:

וְלָמָּה לֹא זָכַר לִי בְּנַחֲלַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבְכַזָּתָה עִם אֲחֵיו? מִפְּנֵי שֶׁהִבְדִּיל לְעֵבֶד אֶת ה' וְלִשְׂרָתוֹ, וְלַהוֹרוֹת דְּרָכָיו הַיְשָׁרִים וּמִשְׁפָּטָיו הַצְּדִיקִים לְרַבִּים. שְׁנֵאמָר "וַיִּזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְעֵעֶקֶב, וְתוֹרַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל". לְפִיכֶן הִבְדִּילוּ מִדְּרָכֵי הָעוֹלָם - לֹא עוֹרְכִין מִלְחָמָה כְּשֵׁאֵר יִשְׂרָאֵל, וְלֹא נוֹחָלִין, וְלֹא זוֹכִין לְעֵצְמָן בְּכוֹחַ גּוֹפֶן; אֲלֵא הֵם חִיל ה', שְׁנֵאמָר "בְּרַף ה' חִילוֹ" וְהוּא בְּרוּךְ הוּא זָכָר לָהֶם, שְׁנֵאמָר "אֲנִי חִלְקֶךָ וּנְחַלְתֶּךָ".

וְלֹא שֶׁכֵּט לִי בְּלִבְךָ, אֲלֵא כֹּל אִישׁ מִכָּל בְּאֵי הָעוֹלָם אֲשֶׁר נִדְּבָה רִחוּ אוֹתוֹ וְהִבִּינוּ מִדְּעוֹ לְהִבְדִּיל לְעַמְד לִפְנֵי ה' לְשִׂרְתוֹ וּלְעִבְדוֹ לְדַעְתָּ אֶת ה', וְהִלֵּךְ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁעָשְׂהוּ הָאֱלֹהִים, וּפְרָק מֵעַל צְוָאוֹ עַל הַחֲשֻׁבוֹנוֹת הַרְבִּים אֲשֶׁר בְּקִשׁוֹ בְּנֵי הָאָדָם - הֲרִי זֶה נִתְקַדֵּשׁ קִדְשׁ קְדָשִׁים, וַיְהִי ה' חִלְקוֹ וּנְחַלְתּוֹ לְעוֹלָם וְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. וַיִּזְכֶּה לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה דָּבָר הַמְּסַפֵּיק לוֹ, כְּמוֹ שֶׁזָּכָה לְכוֹהֲנִים וְלְלוֹוִיִּים. הֲרִי דָוִד אֹמֵר "ה', מִנֶּת-חִלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה, תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי".

ההלכה שהרב מיכי הביא מהלכות חנוכה אודות שלום בית העולה ממצוות נר שבת (ביחס למצוות נר חנוכה) היא ההלכה האחרונה בספר 'זמנים', והיא מהווה פתח לקראת הספר הבא ב"ד - ספר נשים, הדין במצוות שבין איש לאשתו (הקשר בין ההלכה האחרונה בספרי הרמב"ם לקראת הספר הבא מובא בהרחבה בספרו של מו"ר הרב יהושע ויצמן "מצווה ברה").

אז ממה הרמב"ם מתרגש (ככותרת המאמר)? מאלפי נערים ונערות לומדי ולומדות רמב"ם יומי. מאלפי מנויי רמב"ם יומי אשר החליטו להשקיע מזמנם ומכספם ללימוד הרמב"ם. למראה ההתחדשות בלימוד הרמב"ם בביאורו של הרב שטייננולץ ובאפליקציה. בסרטון יומי שיוצא בערוץ 20 על הפרק הנלמד.

כדאי הוא הרמב"ם ללמודו בבקיאות ובעיון על מנת להכיר את כל התורה כולה ולהידבק בתלמיד חכם ענק יחיד בדורותיו!

הכותב הוא סמנכ"ל הרמב"ם היומי.

חילול השם

(תגובה למאמרו של הרב זקס)

שלום וברכה,

אני נהנה מאוד מהעלון שלכם בדרך כלל, וכן מן המאמרים של הרב זקס.

אולם הפעם הזדעזעתי כולי מהמאמר "העוד אבי אוהבני" שמכפיש בצורה כה גסה את גדולי האומה. אפילו כפרשנות מדובר פה על עיוות שמתעלם מפסוקים מפורשים, אבל האסון הוא בעצם הצגת יעקב ויוסף כשני אישים קטנוניים.

הגרוע ביותר הוא הסיום: "האם זו הדרך האפשרית היחידה לפרש את הסיפור? ממש לא. אבל זו אפשרות". המשפט הזה נועד להחליש את הרחייה הנפשית הבסיסית של כל אדם בריא בנפשו אל כל המבט המעוות שהובא עד שם, על מנת שייכנס אל הלב כספק אפשרי.

את חילול ה' הזה מוכרחים לתקן.

בברכה,
מוטי מאור
תלם

תורה ובו הוא
ספרו החדש של עווד מזרחי

סיפורים קצרים מעולמם של החוזרים בתשובה

שראו אור ובחרו בטוב, אך גילו בהמשך שהסיפור אינו מושט כלל...

סיפורים של אמונה והתמודדות. מבוכה ותעוזה. צחוק ועצבות. קודש וחול.

יצו להשיג ב: סטימצקי צומת ספרים

077-3220338

תחנה מרכזית ירושלים, יפו 224
דוכן - קומת בנינה. חנות - קומה 3
שעות פתיחה: 09:00-22:00 בחנות, 09:00-23:00 בדוכן

הבית הירוק

ועבודת ה' מקדיש

לא מפחד מדרך ארוכה

מוקדש לרפואת שובה בת מיכל
(שנפצעה בפיגוע דקירה)

והדרכים היו מפותלות
ונפתולי לבי מלאו כאב
והשירים הפכו ליכבות
ורכבות, ולב אוהב

ולפעמים הדרך לא נגמרה
לא נגמרה
ושוב האור נסתר
ואני אבדתי, אבדתי

בעוני
כשיה אוברת
תעיתי, טעיתי
בצמתי הדרך

ותפילתי
עולה אליך
נחני באורח מישור
למען שמך

והדרך ארוכה
אך אין ייאוש, רק התקווה
עוד קיימת, וניצבה
ברגעי המבוכה

ונסיונות, ושברי לוחות
אותיות פורחות
והצמתים, ללא הדרכות
ולא היו כוחות

ומבואות סתומים
ולא ראינו הדרכים
אבל בסוף תמיד, תמיד
גם אם תועים

ליעד מגיעים
ובין נפילות ושברים
וצרחות, ושקרים
צפו לעיני מילים

אותיות פורחות, לעננים
נסקתי מרומים

אך אנה אסק, אל שחקים
גם שם ידך, אלוקים
מנחה, מנחמת כשבוכים
והלב שוב נסדק, אך לא לנצח
יש עוד קמט על המצח
הוא יודע, אין זה הסוף

זו רק ההתחלה
עדין לא הגענו
צריך להמשיך לחתור
אל שלוות החוף
אל שלימות הגאולה!

יהודית סופר

חיזוק לנולדים לבית דתי - הנאחזים בה'

אחיי היקרים! דעו כי אצל ה' יתברך, מה שחשוב זה כמה האדם עמל ולא כמה אורות יש לו. אנו רגילים להתרגש ולהעריך אנשים עם 'סיפור חיים' מרתק על איך הם מצאו את דרכם ליהדות וכו'... זה באמת מעורר הערכה ראויה מאוד, הרבה מהם אלו אנשים מצליחים מאוד שבחרו לעזוב הכל, לוותר על אורח חייהם ועל הפרסום או הכסף וללכת בדרך מחייבת ומגבילה. לא באתי למעט בערכם ח"ו!

אלא שבאתי לחזק את אלה שבאו מבתיים דתיים 'רגילים'. כמוני. שההלכה אינה זרה לנו. רובנו לא כל כך אהבנו את שבת בילדותנו עם כל ההגבלות למיניהן, גם שולחן שבת הוא טקס ארוך ומייגע שמכריחים אותך לשיר (ממתי מכריחים מישהו לשיר?!). ולמה צריך להמתין בין בשר לחלב? ולמה צריך ללכת לבית הכנסת? ולמה כל כך עושים עניין מתורה "משעממת" ולא רלוונטית. ולמה צריך כל טיול להיות סוגיית צניעות מעצבנת, ובכלל - למה ההנאות תמיד מוגבלות בכל מיני תנאים?

למה אני צריך להרגיש לא בנוח אם יש לי תאוות למיניהן, שבעצם יש אותן לכולם! אבל אסור שזה יהיה מקובל...

אחים יקרים, כולנו גדלנו על הדרך הזו, מי יותר ומי פחות.

כולנו מכירים מישהו שלא שרד את כל ה'למות' האלה ובאמת יום אחד קם והלך...

אבל אי אפשר שלא להתפעל מההתעוררות הגדולה הזאת שרואים בקרב הציבור, שהתחילה בצעירים ומתפשטת גם אל המבוגרים, התעוררות לשמוע קול ה' באמת.

אי אפשר שלא להתפעל מהציבור - שמורכב מכל יחיד ויחיד - שלכאורה הוא כבר 'שחוק', שעושה מאמצים גדולים להרגיש מחדש את נועם ה', לעורר שאלות עמוקות יותר מתוך רצון לדבקות ולא רצון של בריחה וקנטור.

כל אחד שבוחר להמשיך בדרך המוכרת, להעמיק בה, למרות שאין לנו 'אורות' גדולים של אנשים שחוזרים בתשובה או 'שעברו הרבה בחיים' שמגלים פתאום את עולם המסורת העתיקה, הרי הוא ראוי לכבוד גדול, הוא עובד אמיתי, לא שובר כלים, מוכן להמתין בסבלנות, לא להתייאש, לסחוב למרות שקשה.

להאמין שיש שם משהו חי. ולמרות שאני מכיר את זה מאז שאני ילד' ומה כבר יכול להתחדש? אני מתחדש. לומד עוד שיטה בעבודת ה', הולך לעוד שיעור חדש. נכנס לשיבה או מדרשה ומאמין שאם אבותיי ואבות אבותיי הלכו בדרך זו ודיברו עליה בהתלהבות, כנראה שהיא אמיתית.

כל אחד שבוחר לא לחפש את האמת בהודו ולדעת שהוא יחזור משם מחזוק יותר, אלא הולך לחפש אותה מתחת לאף בלי אטרקציות ופורקנים למיניהם, בדרך של עבודה אמיתית ועקבית, הוא זה העובד כשור לעול וכחמור ולמשא, שהחמור והשור אינם מבינים את תכלית עבודתם הסיזיפית והבלתי נגמרת ולא כל כך נהנים ממנה, אבל הם עושים רצון בעליהם.

אני רוצה לחדש לכם, שלכל אחד מאיתנו יש סיפור חיים. גם מי שחושב שאין לו, והחיים שלו הם המסלול הכי משעמם ורגיל של אדם בציבור הדתי-לאומי, טועה טעות חמורה.

כך גם אני חשבתי עד שהתחלתי לעבוד עם נוער דתי 'רגיל'. מסתבר שסיפור חיים 'בנאלי' יכול להיות השראה אמיתית לנוער. למה? בגלל שרוב הנוער שלנו הוא כזה, והוא צריך שיגידו לו איך מתוך החיים ה'רגילים' האלה, אפשר לצמוח. אפשר לחדש בעבודת ה'. אפשר לשאוף גבוה בלי להחליף את כל ה'אני' ובלי לחכות למישהו אחר.

בלי לזלזל בכל בעלי התשובה והאמנים שעומדים במקום גבוה יותר מצדיקים גמורים - אל נתעה לחשוב שבגלל שהם מקבלים טור שבועי ותמונה יפה בעלונים או באתרים הם יודעים יותר על התמודדות עם יצר הרע. כל אחד מאתנו הוא בעל ניסיון רב שנים בתחום וראוי להערכה ושנשמע את דבריו. נכון שזה אולי לא 'מוכר' טוב, אבל זאת האמת. אם הייתי רוצה להתחזק בעבודת ה' הייתי יותר מתחבר לשמוע איך דתי 'רגיל' מתחדש, איך אפשר לנצח את יצר הרע של השחיקה בתפילה ובלימוד הגמרא, מישהו מבפנים.

אנחנו צריכים לשמוח בחלקנו, כל אחד שמחזיק בעבודת ה', בתורה, תפילה וחסד ולא מתפתה ללכת לנסות כל מיני דברים שחברים ניסו.

להבין שהקב"ה רואה את העמל של ההתגברות כל פעם מחדש, והיא שווה זהב, הרבה יותר מחיפוש אורות מתמיד על ידי שבירת המסגרת וחזרה אליה.

חזק ונתחזק כולנו, בשמחה גדולה ואמיתית! נטה שכב ונעמים המשא ונדע, כי במעשינו אנו מראים לאבינו שבשמים שאהבתנו אליו אינה תלויה בדבר. ויום יבוא ויתגלה לנו כמה עבודה זאת, היא היא שבנתה תלם אחרי תלם ולבנה אחרי לבנה את גאולת ישראל.

באהבה והערכה!

בזוּזִית הַרְאֵיָה

אתגר חיבור הדור הצעיר לתורת הרב קוק,
הוליד שורה של חידושים חינוכיים ברשת נועם-צביה
אסף משניות

בין אם על ידי רמי"ם שהתחנכו על תורת הרב קוק או תכניות לימודים המכילות קטעים מספריו. יחד עם זאת, השאלה שמעסיקה רבים מאנשי החינוך כיום, אינה מה היא משנתו של הרב קוק זצ"ל (על אף ניואנסים שונים בין תלמידיו) אלא על הדרך לחנך לאורה ולחבר את הדורות הצעירים למשנתו.

והאתגר הזה איננו פשוט. "יש היום תחושה שהרב זצ"ל פחות רלוונטי לעולם בו אנו חיים" אומר הרב שמחה ויסמן, ראש מוסדות נועם-צביה. "זאת תחושה שהתפתחה עם הזמן שנובעת מהאווירה הכללית שקיימת כיום. השיח היום סובב את האדם הפרטי, בלי הסתכלות לחיי הכלל, ולכן יש תחושה בקרב הנוער שזאת תורה שעבר זמנה. אבל זה רחוק מלהיות נכון. בעיניי, תורת הרב קוק רלוונטית היום יותר מתמיד."

מה הופך את תורת הרב קוק לרלוונטית יותר מתמיד?

"הראייה של הרב קוק היא ארוכת טווח. כשהרב קוק הביט במציאות הוא ראה לאן היא הולכת, לא רק בטווח המיידי, אלא למרחק של עשרות שנים. זה מה שהופך את תורתו לכל כך מורכבת וכל כך מלאה. הרב לא מצמצם את הראייה שלו לטווח זמן או רק להסתכלות כללית או רק להסתכלות פרטית. והמטרה שלנו היא שהנוער יבין את זה, ויפתח את הראש לתורה הזאת."

הסטיגמה שקיימת על תורת הרב קוק היא שהיא לא מברכת על האדם

המקום - ירושלים, התאריך - תחילת חודש מרחשוון השנה, השעה - שעת ערב מאוחרת. בין בנייני מגורים גבוהים שוכן לו בית ישן, בן מעל למאה שנה. הוא האחרון שנותר מסוגו, בלוע בין שלל המבנים בשכונה, שחלקם עדיין נבנים. הבית המדובר הוא בית הרב קוק, אותו בית היסטורי ממנו פעל הרב בשנים עשרה השנים האחרונות לחייו. באותו לילה, קולות של שירה נשמעו מבעד לקירותיו. האחראים לשירה הם תלמידי שכבת י"ב משלל ישיבות רשת נועם-צביה, בסיומו של סמינריון בן שלושה ימים בנושא תורת הרב קוק.

לא סתם נבחר בית הרב למקום הסמינריון. המחשבה היתה שכאן, בקירות הספוגים בתורת הרב, יצליחו בני הנוער להתחבר ולהפנים תורה שנוצרה לפני למעלה משמונים שנה. ואם לשפוט לפי תגובות המשתתפים, המטרה הזו אכן הושגה. מתן, תלמיד ישיבת צביה בפתח תקווה העיד לאחר הסמינריון כי "עצם המחשבה שכאן התורה הזאת נוצרה, שואבת אותך פנימה ופותחת לך את הרצון לדעת ולהבין אותה. כשאתה נמצא כאן אתה מבין איפה זה התגבש".

איפה הרב ואיפה אנחנו

הרצון לחבר את בני הנוער של היום לתורת הרב קוק לא נולד יש מאין. נכון, סביר להניח שבכל מוסד היום תורגש נוכחותו של הרב קוק זצ"ל.

הרב שמחה ויסמן, ראש מוסדות נועם-צביה

קונספט השעשועונים חוצה את גבולות בית הספר. בקו טלפוני שהוקם במיוחד לשם כך, כל תלמיד מקבל 'קוד' רישום כך שהוא יכול לצבור נקודות, לעבור שלבים ולקבל משימות בהתאם לגילו וקצב התקדמותו בזמנו החופשי ובמידה בה הוא חושק. חלק מהשימושים בקו מצריכים ממשק עם בני המשפחה, ובכך הרשת מבקשת לחבר את ההורים ובני המשפחה לעולמו של התלמיד, על חוויותיו ולימודיו.

"הדרך העוצמתית ביותר ללמוד היא לאו דווקא במסגרת הלימוד הרגיל, זה שכולל ספרים והרצאות. דווקא האירועים החווייתיים, הם שחודרים הכי עמוק" אומר הרב בשן, "זה נכון לכל גיל. מגן ילדים ועד גיל מאה".

מפגש חי

גולת הכותרת של התכנית היא הסמינריון שמתקיים, לרוב בימי חודש אלול, בשלוש השנים האחרונות. ישנם שני סמינריונים, האחד לבנים והאחד לבנות. הרעיון הוא לתת במהלך שנות האולפנה והישיבה התיכונית לתלמידים ותלמידות את האפשרות לעזוב את שגרת לימודיהם במוסדות למשך שלושה ימים, ולעלות לירושלים למדרשה התורנית שהרשת מפעילה בבית הרב קוק. כיאה לסמינריון מהשורה הראשונה, התלמידים לנים בבתי הארחה בעיר, נהנים מסיוור מודרך ב'בית הרב' על דמותו ופועלו של הראי"ה, סיוור בעקבות הרב אריה לויין זצ"ל תלמידו ומעריצו של הרב, תפילה בקבר רחל ובמקום מנוחתם של הראי"ה והרצי"ה זצ"ל בהר הזיתים ועורכים התוועדות מוזיקלית של שירי מן הראי"ה.

"אחת המטרות המרכזיות שאנחנו מנסים להשיג בסמינריונים היא לתת לדור הצעיר את האפשרות לפגוש את הדור האחרון של תלמידי הרב צבי יהודה המובהקים. הם אוצר שאנחנו חייבים לנצל. האפשרות לקחת נושאים ספציפיים שמעסיקה שכבת גיל ולהפגיש אותה עם בכירי תלמידי, כדוגמת הרב חיים שטיינר, הרב איתן איזמן, הרב אלישע אבינר, הרב איסר קלונסקי ועוד רבים וטובים אחרים, נותנת משמעות עצומה, נופך של חיים לנלמד במהלך השנה מתוך ספרים במוסדות ומחברת את המשנה של הרב קוק בצורה רלוונטית" אמר הרב ויסמן.

התכנית, כך מסביר הרב ויסמן, בונה בימים אלה את השלב הבא שלה. בחודשים האחרונים מתקיימת עבודה על יצירת חוברת מאמרי יסוד בתורת הרב קוק, שכל תלמיד ברשת ילמד במהלך שנות לימודיו. "הרעיון הוא לייצר תשתית יסודית לתלמידים. לצייד אותם בתוכן ובעולם רוחני עשיר מספיק לקראת המשך החיים".

הפרטי, וכמו שהרב אמר קודם לכן, זה בדיוק המקום בו נמצא השיח שסובב אותנו.

"זאת סטיגמה שאינה נכונה. הרב קוק מדבר כמוכן על חיי הפרט, כי אי אפשר בלעדיו. הוא לא מתעלם מדרישותיו, בעיותיו ורצונותיו של הפרט. אלא שההסתכלות הזאת נולדת מתוך הסתכלות על הכלל. זה מכניס את מקומו של האדם לקונטקסט מאוד נכון שמצד אחד לא מוחק את מקומו של האדם הפרטי, ומצד שני מחבר אותו לכלל ישראל".

וזה מקום שהנוער מוצא את עצמו שייך אליו?

"בוודאי. ברגע שהנערים והנערות מבינים את הרעיונות שהרב מנסה להעביר, הם בעצמם מתארים כיצד הדברים מקבלים ביטוי בעולם היום יומי שלהם".

הרב ויסמן אמנם מתאר את החיבור לתורת הרב קוק בצורה ציורית למדי, אך בשביל להגיע לשם נאלצים המחנכים הנוכחיים להתגבר על מכשול משמעותי ביותר – מכשול השפה. מעבר לרעיונותיו המורכבים של הרב זצ"ל, כל מי שמכיר את כתבי הרב יודע שלשונו הייחודית עלולה להקשות את ההבנה, וכשמדובר בבני נוער, האתגר רק מתעצם. "צריך להבין שאת הרב קוק גם בני דורו לא הצליחו להבין. אבל הם לא הצליחו להבין את רעיונותיו, הדור שלנו נמצא עוד שלב לפני, וזה להבין את שפתו" אומר הרב ויסמן.

אז איך מתגברים על זה?

"אנחנו צריכים להפוך למתרגמים של הרב. להעביר אותו לשפה שלנו ולמציאות שלנו. הבעיה היא שלא תמיד אנחנו עצמנו מצליחים להבין את הרב וזה הופך את האתגר לקשה הרבה יותר".

יאללה תחרות

הרב גדעון בשן משמש בשנים האחרונות רכז תכניות חינוכיות לישיבות והאולפנות ברשת. לפני כן, הוא שימש שנים ארוכות כראש אולפנה. במשך שנים, כך הוא מעיד, הוא התבונן על הנוער שעבר תחת שרביטו וניסה להבין כיצד אפשר לחברם לתורת הרב. "שפתו של הרב קוק לא מתאימה לכל גיל, חשוב לומר את זה. אני אפילו לא בטוח שנער בכיתה ח' יכול להבין את השפה בכתביו, וזה בסדר גמור. תורת הרב קוק לא נגמרת במילה הכתובה, אלא היא דרך חיים. היא תפיסת עולם שאנחנו, המחנכים, חיים על פיה. זה מוביל גם לערכים שאנחנו מחנכים את התלמידים בגילאים הנמוכים. זה יוצר את הבסיס שאחר כך פותח את הצוהר לכתבים עצמם" הוא מסביר.

בשנים האחרונות, החליטו ראשי הרשת כי צריך לייצר תכנית חינוכית שלמה, שמטרתה תהיה לחבר את התלמידים של היום לתורת הרב קוק. והם לא דילגו על אף אחד. התכנית מתחילה מכיתות היסודי, תחת פרויקט שנקרא תכלית האדם 'לעשות הטוב והישר' המבוססת על החזון שהתווה הרב קוק זצ"ל. במסגרת התכנית התלמידים מתחנכים למשנת הראי"ה באמצעות לימוד ופעילות סביב הספר 'מידות הראי"ה', שתכליתם להביא את האדם לעשות טוב וישר. הרעיון פשוט למדי. מדי חודש נבחר ערך אחר שבו עומדים להתמקד וסביבו מתקיימת פעילות משמעותית, דרך פעילויות חינוכיות חווייתיות, הפעלות ומבצעים, במסגרת הלימודים בכיתה ומחוץ לכותלי בית הספר. מטרת הפעילויות היא להקנות לתלמידים את הכלים לאותם 'מידות הראי"ה' והערכים שהתווה. הערך האחרון שעסקו בו היה 'הכרת הטוב' שנפתח במסע של מאות תלמידי כיתות ה' מרחבי הארץ בגוש עציון, במהלכו נפגשו עם ראשי הרשת ושמעו מהם אודות חשיבות הכרת הטוב ועל דרכו של הרב קוק זצ"ל.

כיאה לעידן תחרותי, התכנית כוללת תחרות בית-ספרית על דמותו של הרב קוק. ברחבת בתי הספר נתלות חידות על חיי הרב קוק זצ"ל, כדי לחבר את התלמידים לדמותו ולערכיו. כך לדוגמה החידות עוסקות במקומות בהם הרב קוק שהה או פעל לבניין הארץ וחיווק התורה, על ספרים שכתב, כאשר התלמידים שמישיבים נכונה נכנסים להגרלה נושאת פרסים.

הנה כתיב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז), שמקיש הכתוב עניין גאולה אחרונה ליציאת מצרים. והוא, שכמו שכל עיקר תכלית המכוון בגלות מצרים היה בכדי לזכות לקבלת התורה, "פנים בפנים דבר ה' עמכם בהר מתוך האש" (דברים ה), שעל זה הובטח משה: **זוה לך האות... בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על הקר הזה, כך כל אריות הגלות הזוה הוא כדי לזכות לגילוי פנימית התורה שיהיה לעתיד לבוא, כי במתן תורה היה קבלת התורה הנגלית, אבל פנימיות טעמי התורה יהיה הגילוי שלהם לעתיד לבוא. ועל זה נאמר "אראנו נפלאות", וכמו שכתוב "עין בעין יראו" (ישעיהו נב).** [ע"פ רבי שניאור זלמן מליאדי, תורה אור שמות, מט, א]

דוני לינומן

ויגש

ואחר כך כשעובר עליהם ובא להתפלל, ולבו עקום ופלתול מהשם יתברך, זאת המניעה גדולה מכולם. והיינו בחינת "לבי סחרחר" (תהלים לח), שלבו מסובב ומוקף בעקמומיות וקושיית וכפירות על השם יתברך, שזה בחינת וימרו את חיייהם בעבדה קשה. ועל זה אמרו בתיקוני הזוהר הקדוש "בקושיא", היינו הקושיית שבלבו, שהן המניעה הגדולה מכולם. ואזי צריך לצעוק לאביו שבשמים בקול חזק מעמקי הלב, ואזי השם יתברך שומע קולו ופונה לצעקתו. ויכול להיות שזוה בעצמו ייפלו ויתבטלו לגמרי כל הקושיית והמניעות. ועל כל פנים השם יתברך שומע קולו, שזו ישועתו. וזה אותיות קשיא - ראשי תיבות "שמע ה' קולי אקרא" (תהלים צד). [ע"פ רבי נחמן מברסלב, ליקוטי מוהר"ן ח"ב, מו]

עבודת ה' בקיצור נמרץ

וימרו את חיייהם

הנה דרשו בהגדה שמיררו חיי אבותינו במצרים. כי האבות הם המידות, אהבה ויראה ורחמנות, וחיות המידות היא מן המוחין, שהם חכמה וכינה בגדלות ה', לדעת כי אין עוד מלבדו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית ולד' רוחות השמים. שבהשכלה והבנה זו נולדה ונתעוררה מידת האהבה בקרב כל אחד ואחד, וכן היראה. אך כל זה הוא במי שהחכמה והכינה אצלו בגילוי רב, ויכול לעורר אהבה ויראה בהתגלות לבו בכוח עומק המחשבה בלבו.

אבל מי שמוחו קטן מהכיל התגלות אלקותו במחשבתו לעורר את האהבה, הנה עצתו אמונה לצעוק אל ה' בתפילה, וכמו שכתוב "צעק לבם אל ה'" (איכה ב), כי הקול מעורר הכוונה. ונקראת בחינה זו בחינת מצרים - מצר ים החכמה - שירדה ונתלבשה במצר הגרון ואל הלב לא באה. ואז באות לאדם רבות מחשבות הטורדות ומבלבלות התפילה, והן המה עונותיו המבדילין בינו ובין ה'. וצריך לעורר רחמים רבים על גלות השכינה, שהיא ניצוץ אלקותו המתלבש במחשבתו, ועתה מלוכש בלבושים צואים של מחשבות זרות. ועל זה יתמרמר מאוד במר נפשו, ועל ידי זה יסורו הבגדים הצואים מעליו ונגלה כבוד ה' לעורר את האהבה בנפשו.

וזה שמיררו חיי אבותינו במצרים, שחיות המידות ירדה ונתלבשה במצר הגרון. וזה שכתוב וימרו את חיייהם, כי הנה הכתוב אומר איך שעל ידי גלות מצרים צריך הוא לשית עצות בנפשו לצעוק אל ה' בתפילה ולהתמרמר במר נפשו על חייו, דהיינו על חיות אלקות שבתוכו, שהוא חיותו העיקרית של האדם, מה שאין כן חיי עולם הזה אינם נקראים חיים כלל. וזהו בעבדה קשה, כי עבודה שבלב זו תפילה, לצעוק אל ה' בשביל גילוי אלקותו יתברך, כמו שכתוב: "רוממות א-ל בגרונום וחרב פיפיות בידם" (תהלים קמט), שעל ידי צעקת הגרון והתגלותו יתברך בבחינה זו, ניתנת חרב פיפיות ביד האדם להכרית כל הקליפות והתאוות.

והנה כמו למשל חרב שהיא של ברזל קשה יכולה לעמוד אפילו בפני דבר קשה כאבנים, ולא תיפגם כאשר תכה בהם, מה שאין כן אם היה הברזל רך. כך התפילה צריכה להיות קשה. ולכן נקראת עבדה קשה, דהיינו לקרוא לה' לעמוד נגד כל מונע מבית ומבחוץ ולשבר כל הקליפות ותאוות החזקות להיות לבו נשבר בקרבו. ואפילו אם הוא כלב האבן יימס. והנה כל זה הטורח הוא בשביל הגלות, מה שאין כן כשהיה בית המקדש קיים, שלא היו צריכין לתפילה, כי אז היה התגלות אלקותו יתברך במוחו ומחשבתו של אדם בהתרחבות. [ע"פ רבי שניאור זלמן מליאדי, תורה אור שמות נא, א]

סחרחות

וימרו ב'

דע שהמניעות שיש לכל אחד בעבודת ה' הן רק כפי כוחו, כפי מה שיכול לשאת ולעמוד בהם אם ירצה. ובאמת אין שום מניעה, כי גם בהמניעה עצמה מלוכש השם יתברך, והמניעה הגדולה שבכל המניעות היא מניעת המוח, דהיינו מה שמוחו ולבו חלוקים מהשם יתברך או מהצדיק, כי אפילו כשמשביר המניעות שיש לו לנסוע להצדיק האמת ובא לשם, עם כל זה, כשמוחו חלוק וקשה לו קושיית על הצדיק, ויש לו עקמומיות בלבו עליו, זאת המניעה מונעת אותו יותר מכל המניעות. וכן בתפילה, שבתחילה יש כמה מניעות על התפילה,

למה להתערב בבעיותיהם של כלל ישראל?

הפצת יהדות מתוך פרשת השבוע על פי תורת הרבי מלובניץ'

מנחם ברונמן

כשמשה יחד עם אהרן נפגשים לשכנע את פרעה שיסכים להוציאם מארץ מצרים, טוען בפניהם פרעה: "למה משה ואהרן תפריעו את העם ממצרים. לכו לסבלתיכם" (פרשתנו ה, ד). בפשטות, כוונת פרעה הייתה - אל תפריעו לעם לעשות את עבודתו. אולם, כפי שרומז רש"י ומפרט יותר הרמב"ן, נודעת כאן משמעות נוספת.

לפי ההסבר הזה, פרעה הבין שבכל אומה נדרש שיהיו חכמים ומורי הוראה, ולכן התיר את שבט לוי מהעבודה כדי שיוכלו לשבת וללמוד. וזו הייתה טענתו: עליכם להתמקד במשימתכם, לשבת וללמוד ובעיתים מזומנים ללמד אחרים; איך אין לכם שום לגיטימציה לפגוע בסדר הנורמלי שאנשים עובדים לפי חוקי המדינה, ולהתחיל להתערב למענם.

התערבות בגזירת הגורל

לטענת פרעה יש מקום על-פי השכל. הוא הכיר בעובדה שהשהות של עם ישראל ממצרים, הינה חלק מגזירתו של הקב"ה. זו היא אפוא טענתו: מה מקום לשנות את דרכי ה' שבחר וקבע שכך תהיה הנהגת חיי בני ישראל באותו הזמן? לכן דרש מהם: לכו אל ענייניכם, ואחייכם ימשיכו לעשות את שנגזר עליהם מלמעלה, שאת זאת אין לשנות לא על פי הטבע ולא משמים.

אולם משה ואהרן לא הקשיבו לדבריו, על-אף היותם דברי טעם. מפני שזוהי לא סתם עמדת פרעה, אלא טענת הסטרא אחרא, כי פרעה עניינו הפך הקדושה. משה ואהרן ידעו שיש גם עניינים שהם מעל מגבלות הטבע וטענות שכליות, ולכן לא שמו לב לטענות אלו ונהגו בחיפזון דקדושה' ובכך זכו לדלג ולקרר את הקץ כפי שהיה במצרים.

מה נוגעת הנהגת הזולת?

מכאן עולה מסקנה מעניינת. יכול אדם לסבור כי די בכך שהוא עצמו עוסק בתורה ומוסר שיעורים מזמן לזמן לאנשים אחרים; אך מה נוגעת לו הנהגת יהודי שני עד שיחשוב שעליו להתערב בעניינם ולפעול למענם. לכן יש לזכור כי את טענת ונהגת פרעה משה ואהרן לא קיבלו. נכון, היה להם את "סבלותיהם" שלהם, אולם יחד עם זאת הם התערבו בעניינים הנראים לכאורה שאינם נוגעים להם, על מנת להציל ולעזור.

וההנמקה לכך פשוטה: כשם שבשעת שריפה אף אדם אינו נכנס לשקלא-וטריא האם הוא יכול לעזור וכיצד הוא מתערב בעניינים של אחרים, אולי מאת ה' נעשה זאת ומה לו להתערב בדרכי ההשגחה העליונה? אלא פשוט לכל בר-דעת, שמבלי להיכנס לאף סברא - יש לרוץ ולהציל. ואם בעניינים הנוגעים לחיי עולם זה כך היא הנהגה הראויה והנכונה, על אחת כמה וכמה בעניינים שמתבטאים הן בחיי עולם הזה ועולם הבא יחד: לא נכנסים לחשבונות ועוררים ליהודי שני.

(לקוטי שיחות חלק טו עמ' 29)

המרחק משפת בית המדרש

הרב חגי לונדן

העולם התורני הבית מדרשי רחוק עשרות שנות אור מהתרבות הישראלית היום, גם בצורת הניסוח וגם בתכנים. מי שיוצא ל"קירוב" צריך להיות מודע לכך

ישנם נושאים שכמעט בלתי אפשרי להתחיל אתם היום את הקשר. זה לא רק עניין של הבדלי דעות; האקסיומות החברתיות והנפשיות של התרבות הנוכחית הופכות תכנים מסוימים לטאבו. מי שינסה לבנות את עולם ההסברה היהודי שלו על ויכוחים בנושא מעמד האישה למשל - הולך להפסיד ובגדול. יכול להיות שהוא יאמר דברים מאוד נכונים, אבל כיוון שהחשיבה המערבית בתחום הזה הפכה לטאבו אצל רוב מוחלט של האנשים - הדיון עליו עבר מהמישור הרציונלי למישור האמוציונלי. זה לא שלא ניתן ולא צריך לדבר על זה, אבל אי אפשר להפוך זאת לציר המרכזי של השיח.

השיח עם התרבות החילונית אמור להיות בנקודות הקיומיות של החיים המשותפות לכולנו - התקוות, הפחדים, הברידות, השאיפה למשמעות, אהבה, ילדים, עם, ארץ, המין האנושי - ובתוך כל אלה לתת באופן חיובי ואופטימי את הכיוון והתוכן שיש לתורת ישראל להציע. ויש הרבה.

מי שיוצא לקירוב צריך גם לשים לב לא לנתק קשר עם המציאות. יש נטייה טבעית אצל אנשים שעוסקים בתורה לראות את העולם בצורה אידיאלית, מתוך מה שצריך להיות ולא מתוך מה שקורה בפועל. כל עוד אדם מצוי בבית המדרש ניתן להישאר

ברובד הזה, אבל כאשר אדם יוצר קשר עם מעגלים רחבים הוא חייב להתייחס למציאות כפי שהיא כעת, על כל פגמיה וכשליה - ומתוך כך לרומם את המבט למקום עמוק ועליון יותר. חשוב להיות קשור וקשוב מאוד למקום שבו אנשים נמצאים עכשיו, לא רק לרצוי או למטרה, ומשם להתרומם ולרומם.

מדוע חשוב לעסוק בקירוב רחוקים?

הרב יהושע שפירא

(מתוך הספר 'עכשיו תורנו')

ראשית כל, זאת מצוות עשה מדאורייתא. הרמב"ם, שמונה בספר המצוות את המצוות לפי סדר מעלתן, מונה במקום השלישי את מצוות אהבת ה'. והרמב"ם מביא שם את מאמר חז"ל, שכשם שיש מצווה לאהוב את ה' כך יש מצווה להאהיב אותו על הבריות.

מצווה זו נלמדת מאברהם אבינו, שהיה מקרב את הבריות, אפילו רחוקות ביותר. אברהם אבינו ישב בפתח אוהלו "כחום היום" אחרי ברית המילה והמתין לאורחים כדי לקרם, וכשהגיעו הוא רץ בעצמו אל הבקר למרות שהיו לו עבדים ושפחות - כל זה כדי שהיה קירוב דעת בינו וביניהם, כדי להאהיב עליהם שם שמיים, לקרב אותם לה'. ועל זה הכתוב אומר, "וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַוֵּן" (בראשית יב). פה מדובר אפילו על מי שאינו בן ברית, וקל וחומר שלגבי יהודים צריך להאהיב שם שמיים עליהם ולקרר אותם לעבודתו יתברך. זו מצווה לדורות וחייבים בה כל אחד ואחד מישראל.

מלבד זאת, יש כאן גם מצוות "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ" (ויקרא יט). הרי זה דבר פשוט שמי שאוהב את חברו רוצה בטובתו, והטובה הגדולה ביותר היא הטובה הרוחנית הנצחית, לא רק טובה גשמית. לכן אומרים חז"ל שאם יש שתי אבדות שאדם יכול להציל, אחת של רבו ואחת של אביו, ההלכה היא שאבדת רבו קודמת, מפני

שאביו הביאו לחיי העולם הזה ורבו הביאו לחיי העולם הבא. אין טובה יותר גדולה וחשובה מלזכות מישהו בחיי העולם הבא.

לכן אנחנו רואים בקירוב רחוקים מצווה רבה וחשובה, שהיא העמוד המרכזי של כל התורה כולה.

החבר מהמילואים שואל שאלות? השכנה מתעניינת ביהדות? **ראש יהודי** זאת התשובה! 03-5255355 ry@neto.net.il

עכשיו תורנו ראש יהודי תנועת תשובה ציונית

בעקבות ההצלחה החלה הרשמה לקורס הבא

קורס שליחים

קריאת כיוון לציונות הדתית להצטרפות לתנועת התשובה הציונית כלים ותוכנות נפלאים

טובי המרצים מרתקת תכנית מפגשים 12 מיועד לבני ובנות 21 ומעלה 225 לזכרים וסטודנטים המחזור 450

כנגעת שמואל

לפרטים הרשמה: 02-6791122 | 052-5665005

הקוראים שלכם אהובים!

מארז ספרים "הגיע הזמן" במבצע!

8 ספרים רק ב-389

כולל משלוח עד פתח הבית!

www.roschy.org | 052-5665005 | 02-6791122 לפרטים: ראש יהודי לפרטים

נַשְׁעַר הַפְּאָרִיזוֹת נֶשֶׁל פְּרַעְוָה

ציון: שמשון קוטלונסקי

אמרו משה ואהרן: "האלילים שלנו ברא את העולם וכל אשר בו הוא ברא ויצר אותך. הוא מוריד גשמים, מצמיח יבולים, מכיב בנקים ורעמים, ונושח הפל בעולם!"

אחט פרעה: "שמר אתם אומרים! אני אדון העולם! אני בראתי את עצמי ואת נהר הנילוס שממנו חיים כל תושבי מצרים!"

אמרו לו משה ואהרן: "אם כן, אתה מסרב. עכשו תראה את כוחו של האלילים. אתה ומצרים תמבלו מכות קשות כל-כך, עד שתבקשו מבני ישראל לצאת לחקשי מצרערים!"

(על-פי שמות הבה פלשה ה. לקוחים מקעונו שמות סימן מערה)

משה הניח את המטה שלו לעברם, ומיד נעשו האריות השונפים כמו שני כלכלבים נחמדים, השמחים לקראת בעליהם.

פרעה ועבדיו נדחמו לראות את שני הזקנים הדורי הפנים מתקרבם אליהם, ושני האריות מלויים אותם ומכשכשים בזנבם. פרעה נבהל מאוד ושאל את הזקנים: "מה אתם רוצים ממני?"

השיבו לו משה ואהרן: "השם, אליקי ישראל, שלח אותנו לצוות עליך לשחרר את בני ישראל!"

אמר להם פרעה: "לא שמעתי על האלילים שלכם. מה פוחו ומה עשה?"

לתבע מפרעה לשחרר את בני ישראל.

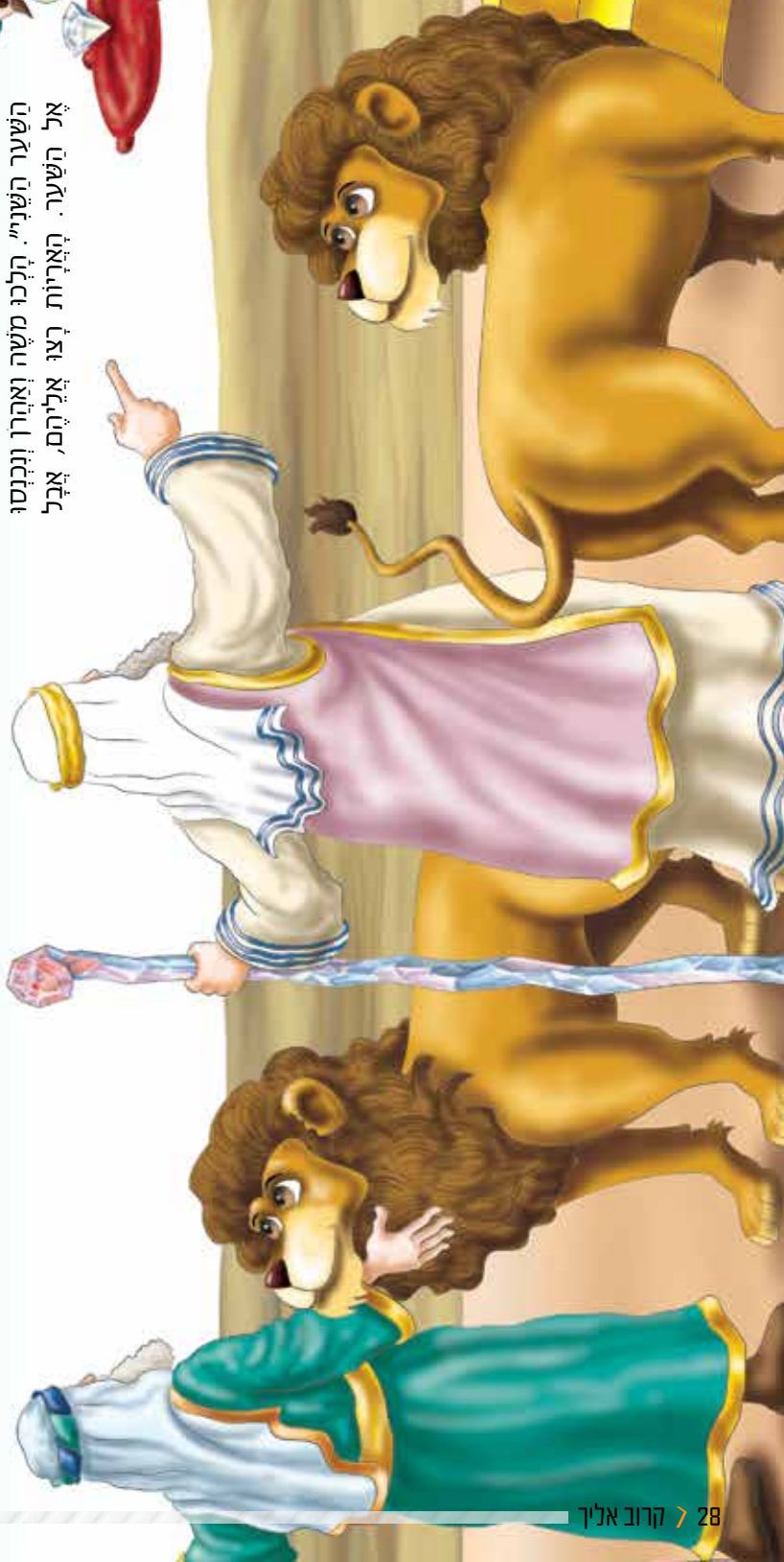
"איזו מתנה הביאו לי?", שאל פרעה.

"הם לא הביאו דבר", אמרו המשורחים לפרעה.

"אם כן, שיחכו פחו עד אחרי שיבנסו כל האוהרים שהביאו מתנות", אמר פרעה בכעס.

שני שערי בניסה היו לארמון של פרעה. באחד מהם עמדו שומרים, ואילו בשער השני לא היו צרכנים להעמיד שומרים, כי שם התהלכו שני אריות צעירים וחזקים, ואוי לו לאדם שנספל למלעותיהם.

אמר משה לאהרן: "בוא ננס מבעד השער השני". הלכו משה ואהרן ונכנסו אל השער. האריות רצו אליהם, אבל

"שני זקנים בלתי-מכרים עומדים בשער ומבקשים להפנס", אמרו המשורחים לפרעה, שישב על פסאו ונהנה מהכבוד הגדול שבכדוהו כל המלכים. אלה היו משה ואהרן, שבאו בשליחותו של הבורא

התורה שלו

אצל סבא

החסיד התמלא ביראה, והרבי מקוצק ידע איזו סוגיה הוא לומד < ומדוע התכונן הרבי מויז'ניץ לתקיעת שופר עם פירוש מהרי"ט אלגאזי למסכת בכורות? > ר' זושא גילה לחסידים איך אפשר לעשות השכמה לאדמו"ר בלי לעשות רעש < ואיזה משפט אמר חידושי הרי"ם, שגרם לחסידים לרקוד עד אור הבוקר?

הרבי הרגיש בכך וענה לו: "אנחנו אומרים בתפילה 'ובתורתך כתוב לאמור: שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד'. כל מה שכתוב בתורה אומר לנו 'שמע ישראל', ואם כן, גם המהרי"ט אלגזי בבכורות הוא 'שמע ישראל'". האדמו"ר ראה "שמע ישראל" בכל אות תורה, ולא משנה איזה חלק בתורה הוא למד.

האם אדם רגיל יכול להגיע למדרגה כזו? כנראה שלא. זו המעלה המיוחדת של צדיק, שהוא דבק באמת בקדוש ברוך הוא. ולכן אומרים חז"ל "כל הדבק בתלמידי חכמים מעלה עליו הכתוב כאילו נדבק בשכינה". על ידי הדבקות בהם אנחנו מקבלים כוחות. הצדיק נותן כוח לדבוק בה' באמת. ואז כשעושים מצווה, לומדים תורה או מתפללים - אפשר להרגיש את ה' בכל דבר, כל היום.

יוצא שכל המעלות של לימוד התורה, כולן אינן אלא הקדמה כדי להרגיש את ה'. מהרי"ט אלגזי הוא מלא חכמה, אבל בעומק, גם הוא אמצעי להרגיש יותר את ה"שמע ישראל" שבתורה.

הצדיקים דבקים כל הזמן בקדוש ברוך הוא ולכן הם רואים אותו בכל תורה, בכל מצווה. מסופר על רבי אלימלך מליז'נסק שנרדם פעם אחת והמשיך לישון יותר מהרגיל, והחסידים היו אומרים להעיר אותו אבל פחדו לעשות זאת. ואז יעץ להם אחיו, ר' זושא: "אם תשימו את הידיים על המזוזה, הוא יתעורר מיד". החסידים עשו כך ורבי אלימלך אכן התעורר. מה קרה כאן? רבי אלימלך הסביר להם שעל ידי המזוזה הוא קשור כל הזמן לקדוש ברוך הוא, וברגע שהחסיד הניח עליה את ידיו נוצר הפסק קטן של האור האלוקי, ולכן הוא התעורר.

אילו היינו מבינים מה אנחנו באמת פועלים כשאנו מקיימים מצווה! בתניא יש פרק שלם שעוסק בכך, פרק מ"ו. בעל התניא מסביר מדוע לפני כל מצווה אנחנו מברכים "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו...". הוא אומר שהדבר דומה לחתן שמקדש כלה ואומר לה "הרי את מקודשת לי", ועל ידי זה הוא דבק באשתו והיו לבשר אחד.

למילה "מקודשת" בלשון חז"ל שני פירושים: הראשון, שאת המיוחדת -

משוה מזור בתפילה שלנו. רק אחרי שאנחנו מבקשים "ותן בליבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמוע", רק אז אנחנו מגיעים ל"ללמוד וללמד". השל"ה הקדוש מוכיח מכאן שה"להבין, להשכיל, לשמוע" הם רק הקדמה ללימוד עצמו. אחר כך מגיע "ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה". אנחנו מתפללים לה' שיעזור לנו ללמוד את כל התורה ולקיים את כל המצוות באהבה. לכאורה, האם יש מדרגה גבוהה מזו? מה עוד צריך לבקש?

אלא שאז ממשכים: "והאר עינינו בתורתך, ודבק ליבנו במצוותיך". האם לא התפללנו על כך רק משפט אחד קודם לכן?

מכאן משמע שאפשר שתהיה לאדם אהבה לתורה ולמצוות, וייתכן אף שהוא יקיים הכל בשלמות - אך הכל יהיה באופן חיצוני, הוא לא יראה מה באמת יש בתורה ובמצוות. בשביל להיות פנימי צריך להגיע לעומק האמיתי, "ודבק ליבנו", להרגיש את ההתקרבות אליו בכל ליבנו.

לצדיקים יש כוח לראות את המהות הפנימית שבתורה, את ה.ג.א. שלה. זה כל כך עמוק עד שאפילו אדם שלומד ומלמד, שומר, עושה ומקיים באהבה - עלול לפספס.

בקוצק סיפרו על יהודי שלמד תורה, והחסידים ראו עליו שהוא עומד במצב חזק של יראה. הם באו לספר על כך בהשתוממות לאדמו"ר מקוצק. אמר להם האדמו"ר: לכו לבדוק האם אינו לומד את הסוגיא של בנות צלפחד. הלכו וראו שאכן הוא לומד את הסוגיא הזו.

מה הקשר בין בנות צלפחד ליראת שמים? מאיפה הרבי ידע זאת? זה פירוש "והאר עינינו בתורתך". מי שאמר זאת היה רבי אמיתי, והוא ידע לא רק מה כתוב בתורה ומה אמרו בנות צלפחד ואת כל הפירושים שסביב הסוגיא. הוא ידע גם ידע שממש מקבלים יראת שמים.

דבר דומה מספרים על האדמו"ר מויז'ניץ, האהבת ישראל. באחד החגים, אינני זוכר אם זה היה לפני תקיעת שופר או לפני ליל הסדר, אחד החסידים ראה שהוא לומד את הפירוש של מהרי"ט אלגזי על מסכת בכורות. החסיד מאוד התפלא, זה מה שעושים לפני תקיעות?

פנטזיית הקיבוץ

שרה קפלן

ילדים זה שמחה, ילדים זה ברכה, אבל ילדים זו בעיקר עבודה קשה ובלתי נגמרת. האם לא עדיף היה להישאר רק עם השמחה והנחת שבגידול ילדים, ושאחרי יעסקו בכל השאר? בשלב מסוים בחיי זה נשמע לי כמו רעיון אפשרי לגמרי. היה זה לפני למעלה מארבעים שנה, בעודי מתאוששת בחדר היולדות מלידת בני השני. יחד עם השמחה על התינוק החדש שהצטרף למשפחה, הייתי מודאגת מהמחשבה על התפקיד המצפה לי כעת – לספק ברוזמנית את צרכיהם של שני פעוטות, שכל אחד מהם דורש לעצמו את מלוא תשומת הלב. אם בכי של ילד אחד יכול להוציא מהדעת, איך מתנהלים עם שני תינוקות צורחים?

לצדי בחדר שהתה יולדת נוספת, שגו הייתה כבר לידתה השלישית או הרביעית. היא דווקא נראתה רגועה ושלווה לחלוטין, והייתה לך סיבה טובה. שכנתי הייתה חברת אחד הקיבוצים באזור הצפון, וכפי שהתברר לי, להורות בקיבוץ יש פנים אחרות לגמרי. למעשה, היא סיפרה, במשך ששת השבועות הבאים היא תוכל להקדיש את כל-כולה עבור הרך הנולד בלבד. הארוחות יוכנו במטבח הקיבוץ, הכביסות יעשו בחדר הכביסה, ילדיה האחרים יהיו כרגיל בבית הילדים, שם מטפלים מסורים ידאגו לכל צרכיהם, וכאשר הם יבואו לביקור היומי בבית ההורים, רחוצים, לבושים ושבעים, יהיה בעלה פנוי רק עבורם ויוכל לבלות עמם זמן איכות אמיתי ללא הפרעות.

אודה על האמת: באותם רגעים שבהם תיארה בת הקיבוץ באוזניי את הדרך הקסומה שבה גדלים ילדי הקיבוץ, התמלאתי קנאה. הלוואי שיכולתי גם אני – כך חשבתי – להעניק לילדים מלוא חופנייה אהבה ותשומת לב במשך מספר שעות מלאות בכל יום, מבלי לדאוג לבישולים, כביסות, רחיצות ושאר מטלות! למה בעצם שלא יעשו אחריהם את "העבודה השחורה", ואני אתפנה לבלות עם הילדים, לחבק ולנשק, להאזין להם ופשוט לרוות מהם נחת?

שנים רבות הסתובבתי עם המחשבה הזאת, ועם שאיפה חבויה להפוך גם אני יום אחד לחברת קיבוץ כלשהו... עד שפגשתי את מינדי. מינדי הייתה עולה מאמריקה שחייתה בקיבוץ שנים לא מעטות ושם גם נולדו ילדיה. כשחלקתי אתה את מחשבותיי הכמוסות היא פשוט אמרה, "אוי, לא, קיבוץ זה נורא!"

"תביני", היא אמרה לי, "ההורים האלה שהילדים פוגשים כל יום – הם לא אבא ואמא בשבילים! הם אולי דודים נחמדים, במקרה הטוב, אבל הרי יש בקיבוץ עוד אנשים נחמדים ונעימי שיחה. אבא ואמא זה יותר מזוג אנשים שנפגשים איתם לקפה אחר הצהריים". מינדי ידעה היטב על מה היא מדברת. לאחר שהתגרשה ועזבה את הקיבוץ, שני ילדיה בני ה-10 וה-12 המשיכו את חייהם שם, ובוודאי מצאו "דורות נחמדות" אחרות במקום אמא.

אז הבנתי שהפעולות היומיומיות שאנו עושות עבור ילדינו הן אלה שעומדות בבסיס כל מערכת היחסים שלנו עמם. הקשר החזק שהילדים חשים כלפינו נוצר מתוך הידיעה וההרגשה שאילו לא אנו, הם היו מורעבים, עירומים, ללא מחסה וללא הגנה. העובדה שאנו אלה שמספקים להם את צרכיהם הפיזיים היא זו שגורמת להם להתקשר אלינו ולהרגיש את עומק אהבתנו ומחויבותנו אליהם.

נכון, אנו הבאנו אותם אל העולם, אבל מי זוכר זאת! ללא חיבור מתמשך ויומיומי הקשר לא ייבנה. בדיוק כשם שקשר אמיתי ועמוק עם הקדוש ברוך הוא אינו יכול להתבסס על הידיעה המופשטת שהוא יצר את העולם, אלא דווקא על המעורבות הרציפה של הבורא בכל פרט בחיינו, גשמי כרוחני, ומכוח ההשגחה הפרטית המלווה אותנו בכל יום מחדש. לאימהות, כך למדתי, יש טעם מיוחד כשזוכרים שאנו יוצרות מבישולים וכביסות קשר רגשי ורוחני, והופכות, בשפתם של רועי החסידות, גשמיות לרוחניות.

רק את ולא אחרת, והשני, נבדלת, כלומר שאחרי לא יכולים להגיע אלייך. בעל התניא מסביר שבקיום מצווה שני הפירושים האלה מתקיימים לגבי הנשמה, "ככה ממש, ויתר על כן לאין קץ". כאשר יהודי לומד תורה או מקיים מצווה, הנפש האלוהית שלו מתייחדת ודבוקה באור האינסוף של ה' יתברך. הם נעשים אחד, וזו שמחה שאין כדוגמתה בשום מקום בעולם.

ועוד דבר שחשוב לדעת: זה שאנחנו לא מרגישים את האור האלוהי, אינו ראייה שהוא לא קיים. על כך אומר דוד בתהלים, "בהמות הייתי עמך ואני תמיד עמך". אף על פי שאני בהמה – לא מרגיש כלום, בכל זאת אני תמיד איתך. כמובן שנעדיף לא להיות בהמות, וצדיק כן מרגיש את הייחוד והדבקות, אבל חוסר ההרגשה אינו מבטל את ערך המצווה.

ה'בית ישראל' מגור סיפר שהרבי 'חידושי הרי"ם', הרבי הראשון של גור, נכנס פעם לבית הכנסת בליל שבת, וראה הרבה חסידים מתקהלים. מי שמכיר את ההיסטוריה זוכר ש'חידושי הרי"ם' היה רבי בסך הכל שבע שנים אחרי האדמו"ר מקוצק, אז כולם היו עדיין קוצקער'ס, חסידים חריפים דורשי אמת לאמתיה. הם עמדו כולם יחד, והרבי שואל אותם "מה קורה כאן?". ענו לו שיש כאן אדם שטוען שהוא 'שמח עם השבת', והם לועגים לו. כך היה מקובל בקוצק – "מי אתה בכלל שתגיד שאתה שמח עם השבת? אתה בכלל מבין מה זו שבת?".

אבל ה'חידושי הרי"ם' היסה את כולם ואמר להם: "ל'מחלליה מות יומת' הוא שייך, ל'ישמחו במלכותך שומרי שבת' הוא לא שייך? אם הוא שייך למחלליה, הוא שייך גם לישמחו!".

הבית ישראל סיפר שהחסידים שמעו זאת והתחילו לרקוד, ורקדו ורקדו כל הלילה.

איזה מין חסידים אלה? הרבי אומר להם כמה מילים והם ורקדים כל הלילה? ועוד קוצקרים...? בשביל לרקוד כל הלילה צריך להרגיש התעוררות פנימית. על כורחך צריך לומר שהחסידים הרגישו שהוא אומר להם משהו שמיועד לכל אחד ואחד מהם. הכוח של "ישמחו במלכותך" קיים בעצם אצל כל יהודי, וה'חידושי הרי"ם' חשף והבעיר את הנקודה הזאת בחסידיו בכך שענה להם תשובה שכלית. כשהחסידים דבקים ברבם, הם יכולים להבין במשפט אחד דברים עמוקים מאוד. וכנראה שגם החומר שלהם היה פחות גס, לכן זה הועיל...

הבית ישראל המשיך את הסיפור, ואמר כך: "גם ה'שפת אמת', נכדו של חידושי הרי"ם, סיפר את הסיפור הזה שנים מאוחר יותר, וגם כשהוא סיים את הסיפור החסידים שלו רקדו שעות אחר כך. ואילו אצלי – אמר הבית ישראל – "אני מספר ומספר, ואף אחד לא ורקד".

אין מה לעשות, החומר נהיה יותר גס וחומרי. וכשהחומר גס, לאור של הרבי קשה יותר לחדור. צריך לתת לו מקום. לכן בלובביץ' היה מקובל בדורות הראשונים שלפני שנכנסים לרבי צריך הכנה ארוכה – לפעמים של כמה שנים! ואז, כשמגיעים מוכנים, כל מילה יכולה לשנות לך את החיים.

אני זוכר את הפעם הראשונה בה נסעתי לרבי. המשפיע ר' שלמה חיים נתן לי הוראות מדויקות והרבה הידורים איך להתכונן, ובאמת בפעם הזאת הרגשתי משהו אחר. יהיו כאלו שיגידו שזה פסיכולוגי, שזו הפעם הראשונה וכדומה, אבל אני יודע שהרגשתי משהו אחר.

ועוד שמעתי מר' שלמה חיים בשם הרבי הרש"ב, שלפעמים אומרים דברי התעוררות, ואנשים באמת מתעוררים מהם, אבל זה רק לשעה. ואילו כאשר שומעים דברי תורה מרבי, בשעת מעשה לא דווקא מתעוררים, אבל יכול להיות שהשומע הוא פחח או בעל עסק, ובהזדמנות אחרת, באמצע העבודה שלו, יפול במוחו הרהור תשובה עמוק, שבא מכוחו של אותו דבר תורה ששמע מהרבי.

הרבי מלובביץ' אמר שרואים את העניין הזה ממצוות ה'קהל'. פעם בשבע שנים היה המלך קורא בספר תורה בעזרה מול כל העם, בבית המקדש. הוא קרא פסוקים פשוטים שאנו קוראים יום יום, כמו פרשיות שמע, והיה אם שמעו. מדוע היה צורך בקריאה של המלך, הרי בכל יום אנו קוראים שמע ישראל? ההבדל בין אם אני קורא את זה לבד או שומע מפי המלך? ואיך פעם בשבע שנים זה מספיק, הרי אנחנו קוראים את הפסוקים הללו פעמיים ביום?

הרבי אמר, שמכאן רואים שכאשר המלך קורא את הפרשיות, מתרחש משהו פנימי. כשאיש גדול קורא אותן, הוא מעורר בנו יותר יראת ה'. לכן יש מצווה להביא אפילו טף – גם אם הם לא מבינים את התוכן, הקריאה משפיעה עליהם. מכאן ראייה לך שדברי תורה ששומעים מצדיק הם בעלי כוח אחר, שמתבטא בעניינים של יראה ורגש.

איך עושים תשובה על כך שפגעתי באנשים שלא הכרתי ולא אפגוש שוב לעולם?

קשה לי להתחבר לעניין של צניעות, איך אני גורמת לעצמי לרצות את זה?

חיפוש קשר נפשי למצווה, אולי אפילו כתנאי לקיומה, הוא דבר מתעתע. לפני הכל עלינו לזכור כי כשעמדנו על הר סיני בשמחה עצומה, הקדמנו "נעשה" ל"נשמע" והתמסרנו לדבקות האלוקית באופן שאין בו כל תלות בהבנה ובחיבור בקשר הנפשי. בברכות קריאת שמע איננו אומרים "ודבקנו במצוות", אלא "במצוותיך", להדגיש שאנחנו רוצים את המצוות של ה' יתברך דווקא. רק אחרי שהיסוד הבריאה הזה ברור, ניתן ואף רצוי לחפש את הטעם וההזדהות עם המצווה, מכיוון שהדבקות כוללת את ההתקשרות למצווה לפי עניינה והאור שמאיר בנפשנו.

ולענייננו, הצניעות היא מהיסודות העמוקים ביותר של האומה הישראלית. היא מלמדת שהקשר בין איש ואישה הוא כל כך קדוש ויקר, שחלילה איננו הופכים אותו לזול וחיצוני אלא שומרים עליו לשכינה ששורה בבית היהודי, וכמו שאמרו רבותינו "איש ואישה - זכו, שכינה ביניהם".

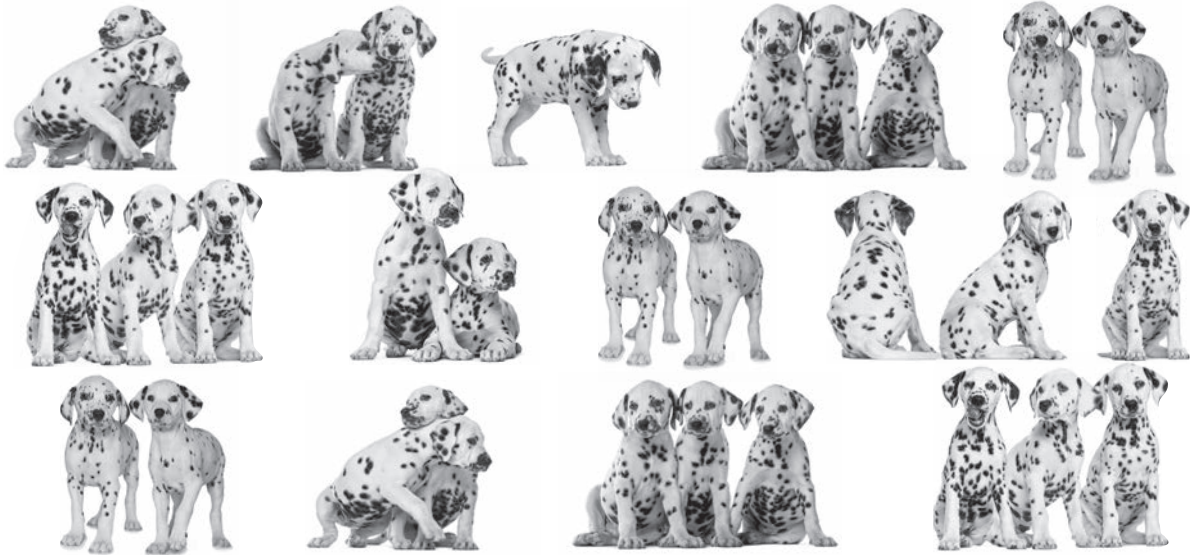
האם פסיקות של חכמים עומדות ביחס ישיר לתקופה ולמציאות שבה הם חיו?

בברכות התורה אנו אומרים "וחיי עולם נטע בתוכנו", ומסבירים רבותינו שהכוונה היא לתורה שבעל פה. תורה זו מגלה פלא עמוק, והוא שבתוך המחשבות האנושיות של תלמידי החכמים האמיתיים מופיעה אמת נצחית של חיי עולם. הפלא של הקשר בין זמני לנצחי הוא באמת קשה לתפיסה, ובכך מתברר שמעלת תורה שבעל פה מפליאה אפילו יותר ממעלת תורה שבכתב.

הגמרא מספרת על אותו גר מפורסם שאומר להלל הזקן שהוא מוכן ללמוד ממנו תורה שבכתב אך לא תורה שבעל פה. הלל מוצא מסילות אפילו לליבו כדי להשכילו שתורה שבכתב מתגלה דווקא מתוך תורה שבעל פה. ולכן אף על פי שנושאים מסוימים בתורה שייכים יותר לדורות מסוימים ולהקשרים חולפים, האלוקות שמופיעה בהם היא נצחית ומאירה אור של עולם הבא למעלה מכל גדרי העולם הזה. וההתאחדות שבין האור האלוקי לבין התבונה וההקשר הזמני הוא עומק העומקים של נפלאותיה של תורת אמת.

בכל פגיעה במצוות שבין אדם לחברו יש שני מישורים של חטא: האחד כלפי הרע הנפגע, והשני כלפי הקב"ה שציווה אותנו. העבירה כלפי שמיא צריכה גם היא תשובה, ומצווה מן התורה להתוודות לפניו יתברך ולבקש את סליחתו כמבואר בהלכות תשובה.

לגבי אלה שנפגעו ואין לנו מושג מי הם, אין בידינו יכולת לתקן באופן אישי, ולכן התיקון חוזר להקשר הכללי החברתי: להרבות בטוב ובחסד לאנשים, לראות אותם בעין טובה וללמד עליהם זכות. ככל שאנו מקרבים את אופי התיקון לאופי החטא, כך התיקון משובח יותר. לדוגמה, אם התעורר ויכוח בנושא שיש בו חילוקי דעות שאיננו שייך למצוות ה' ולתורתו, ותוך כדי ויכוח התפרץ כעס ומתוכו באה פגיעה, אזי היכולת להקשיב לדעות שונות, ראיית האמת שבהן כל זמן שאינן נגד רצון ה' יתברך, הסברת הפנים לדעה שונה משלנו והניסיון אפילו לשבח דעה אחרת ולכלול אותה במסקנה אם הדבר אפשרי, הם התיקון המיטבי שניתן בידינו.

ביס"ד

פתרת? מקומך איתנו!

יום פתוח

קמפוס טל - בנות

קמפוס לב - בניים

החל מהשעה 17:00

רח' הוד הלאומי 21, גבעת מרדכי, ירושלים | רח' בית הדפוס 7, גבעת שאול, ירושלים

המכינה לאקדמיה

מכינת ריענון
מכינה מלאה

תואר שני

מנהל עסקים M.B.A.

פיזיקה / הנדסת אלקטרו-אופטיקה *M.Sc.

סיעוד M.S.N + Nurse Practitioner *

הפקולטה לניהול B.A.

חשבונאות ומערכות מידע
מנהל עסקים

הפקולטה למדעי החיים והבריאות

סיעוד B.S.N.

ביואינפורמטיקה B.Sc.

הפקולטה להנדסה ומדעי המחשב B.Sc.

הנדסת אלקטרו-אופטיקה
הנדסת חשמל ואלקטרוניקה
הנדסת תוכנה
הנדסת מערכות תקשורת
הנדסת תעשייה וניהול
מדעי המחשב

International Program:
Computer Science
Business Administration

מערך תלמות רחב

אחוז השקיה גבוה

רמת לימודים גבוהה

מסלול בית מדרש / מדרשה

ימי לימוד מרוכזים

מבחר תלמידי או סטיבנטרי